

Bundel – 1.2 Raadsvergadering van 11 juli 2023

- 1 Opening en vaststellen van de agenda
Aanwezig: Mevrouw Weststeijn (voorzitter), mevrouw Jansen en de heren Blokland, Van Gorkum en De Jonge (R'74), de heren Jansen, Van den Akker en Breeuwsma (PAK), mevrouw Hupkes en de heer Diepenbroek (BGR), mevrouw Van der Pas (wethouder) en de heer Warmerdam (wethouder) en de heer Schaap (griffier).
Nota Bene: Vanaf agendapunt 11 neem het nieuw tot de raad toegelaten lid, de heer Beije, de plaats in van het scheidend raadslid de heer Blokland.
Speciale gasten: Vertrekkend kinderburgemeester Lot en aankomend kinderburgemeester Liselore.
Agenda Raad 2023-07-11.doc
- 2 Installatie van de kinderburgemeester
- 3 Schorsing
- 4 Heropening en spreekrecht
- 5 Algemene beschouwingen van de raad
- 6 Schorsing
- 7 Debat in eerste termijn
- 8 Schorsing (beraad voor fracties en college, indien nodig)
- 9 Debat in tweede termijn
- 10 Kadernota
Voorgesteld wordt om de Kadernota 2023-2027 vast te stellen.
Raadsvoorstel kadernota
Kadernota 2024-2027
Concept-raadsbesluit kadernota
Memo behandeling Kadernota raad 11 juli 2023.docx
Presentatie 15-06-23 over de Kadernota 2024-2027.pdf
Antwoorden op technische vragen Kadernota.docx
Definitief raadsbesluit kadernota
ALGEMENE BESCHOUWINGEN R'74
Algemene beschouwingen 2023 PAK
Algemene beschouwingen 2023 BGR
- 11 Afscheid van de heer Blokland als lid van de raad
- 12 Onderzoek geloofsbrieven en beslissen over toelating nieuw raadslid
Voorgesteld wordt:
Mevrouw Hupkes, de heer Jansen en de heer De Jonge aanwijzen als lid van de commissie van onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde raadslid
(na goedkeuring van de geloofsbrieven) De heer Beije toe te laten als lid van de raad van de gemeente Rozendaal
Raadsvoorstel onderzoek geloofsbrieven
Concept raadsbesluit instellen commissie van onderzoek geloofsbrieven
Concept- Raadsbesluit toelating als raadslid februari 2023
- 13 Afleggen verklaring en belofte
Verklaring en belofte
- 14 Rondvraag
- 15 Sluiting

Concept-Agenda

van de openbare vergadering van de raad van Rozendaal van dinsdag 11 juli 2023. Het betreft het een fysieke vergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. De vergadering begint om 19:00 uur en is live te volgen via de website van de gemeente <https://www.rozendaal.nl>.

1. Opening en vaststellen van de agenda;
2. Installatie van de kinderburgemeester;
3. Schorsing;
4. Heropening en spreekrecht;
5. Algemene beschouwingen van de raad;
6. Schorsing
7. Debat in eerste termijn
8. Schorsing (beraad voor fracties en college, indien nodig)
9. Debat in tweede termijn
10. Kadernota;
11. Afscheid van de heer Blokland als lid van de raad
12. Onderzoek geloofsbrieven en beslissen over toelating nieuw raadslid (voorstel wordt nagezonden).
13. Afleggen Eed dan wel Verklaring en belofte
14. Rondvraag.

Sluiting

Regeling ten aanzien van het spreekrecht:

Wilt u persoonlijk inspreken in de vergadering van de gemeenteraad?

Maakt u dit dan minstens 24 uur voorafgaand aan de vergadering per email kenbaar bij de griffier:

griffie@rozendaal.nl of telefonisch: 026-3843661. De griffier laat u dan weten hoe u tot het insprek gedeelte van de raad wordt toegelaten. U kunt uw inspreekreactie ook 24 uur voorafgaand aan de vergadering sturen naar griffie@rozendaal.nl. De voorzitter van de vergadering spreekt uw tekst dan tijdens de vergadering uit.

We vragen u uw bijdrage zo kort en bondig mogelijk te formuleren en bij voorkeur minder dan de toegestane 5 minuten te benutten. Van deze vergadering worden geluid en beeld worden vastgelegd. Uw bijdrage is openbaar en wordt eveneens vastgelegd.

Onderwerp

Kadernota 2024-2027

Adviseur : Diana Blagdan
Programma : Alle
Portefeuillehouder : Simon Warmerdam

Datum B&W : 6 juni 2023
Datum Raad : 11 juli 2023
Openbaar : Ja

Aan de Raad**Aanleiding**

Hierbij biedt het college u de concept Kadernota 2024-2027 aan. De voorgestelde kaders hebben evenals de voorgaande jaren een behoudend karakter als uitgangspunt. In deze Kadernota is nog geen rekening gehouden met de uitkomsten uit de mei-circulaire van het Rijk. Verder zien wij grote vraagstukken op ons afkomen die nog moeilijk te kwantificeren zijn. Deze vraagstukken zijn in beeld gebracht met een bandbreedte om aan te geven wat de financiële impact is.

De uitkomsten van de Algemene Beschouwingen van 11 juli vormen voor het college de kaders voor de verdere uitwerking naar de begroting 2024-2027.

Als wij ons beperken tot wat wij nu al zeker weten, dan zijn de eerste 2 jaren nog positief, maar de daaropvolgende 2 jaren negatief. Nemen wij de uitdagingen mee rondom nog moeilijk te kwantificeren kosten, dan is het perspectief meerjarig negatief zonder vooruitzicht dat dit autonoom opgevangen kan blijven worden. Voor een paar jaar kunnen wij de reserves nog inzetten om de negatieve jaren dicht te leggen. Dan komt de bodem van de algemene reserves snel in zicht. Dat betekent dat het des te belangrijker wordt om met elkaar nu de kaders te bepalen voor deze begroting 2024-2027, maar ook met elkaar in gesprek te gaan over de jaren erna.

Gevraagde beslissing

1. In te stemmen met de Kadernota 2024-2027

Wat willen we bereiken?

Deze nota heeft als doel om kaders te stellen voor het college bij het opstellen van de begroting 2024-2027. Naast uitgangspunten die gericht zijn op een solide, toekomstbestendige financiële positie, willen wij verder werken aan een toekomstbestendige organisatie en een gemeente zijn waar de inwoners nabij zijn en graag verblijven.

Argumenten

1. *Streven naar een solide, toekomstbestendig financieel beleid*

De uitgangspunten van deze kadernota zijn gericht op een behoudende wijze van begroten die past bij een beheergemeente 2.0. Met die behoudende aanpak begroten we vooral zaken die wij als onvermijdelijk zien. Daar waar ruimte is, sluiten wij de prioritering aan op het coalitieakkoord met aandacht voor het groene karakter van de gemeente, de verduurzaming

van het gemeentehuis en de nodige organisatieontwikkeling.

2. *Het peil van de reserves voldoende hoog houden*

De reserves zijn van belang voor een gezonde organisatie die onverwachtse financiële tegenvallers kan opvangen. Om dit te kunnen bewerkstelligen is afgesproken dat de minimale weerstandsratio 4 moet zijn. Investerings worden geactiveerd en jaarlijks afgeschreven. Dit zorgt weliswaar voor een verhoging van de exploitatielasten, maar tegelijkertijd wordt de onttrekking uit de reserve ook in tijd gecompenseerd. Met eventueel positieve resultaten zouden wij onze bestemmingsreserves weer op peil kunnen brengen.

3. *Verhoging eigen inkomstenbronnen*

Rozendaal is beperkt in inkomstenbronnen tot vooral het gemeentefonds en de OZB. Het Rijk lijkt voor alsnog niet af te willen wijken van de opschalingskorting die zij de gemeente opleggen. Om onze afhankelijkheid van het Gemeentefonds te beperken lijkt het inmiddels onvermijdelijk om onze inkomsten uit de OZB stapsgewijs te verhogen naar een niveau dat gelijk ligt met dat wat in de regio wordt gehanteerd.

4. *Bezuinigingen*

De vrije ruimte in de begroting, naast de onvermijdelijke uitgaven, is beperkt. Juist bij de inzet van deze beperkte middelen toont zich waar Rozendaal zich kan onderscheiden voor haar inwoners. In de afgelopen jaren is daarin al fors bezuinigd. In de zoektocht naar verdere bezuinigingen tasten wij het unieke karakter van Rozendaal aan qua nabijheid tussen de inwoners en gemeente. Het gaat om al kleine bedragen die net het verschil kunnen maken, maar weinig opleveren als erin wordt gesneden.

Kanttekeningen

1. *Grote onzekerheid ontwikkeling Gemeentefonds*

Veel gemeenten worstelen met het sluitend krijgen van de cijfers, vooral vanwege de door het Rijk aangekondigde opschalingskorting. Bij het opstellen van deze kadernota zijn de uitkomsten van de meicirculaire nog niet bekendgemaakt. Vooralsnog hebben wij een aanname gedaan. Daarbij nemen wij de adviezen van de VNG mee en volgen de discussies die de VNG met het Rijk voert. Het kan zijn dat er een voordeel komt uit de meicirculaire, maar de verwachting is dat op de langere termijn er een groot nadeel zal blijven. Zodra er meer bekend is over de uitkomsten van de meicirculaire informeren wij de raad.

2. *Onzekerheid van grote vraagstukken*

De wereld om ons heen staat niet stil. Nog niet alle kosten van grote vraagstukken zijn volledig bekend. En ook besluitvorming hieromtrent heeft nog niet plaats gevonden. Het college heeft zo compleet mogelijk deze ontwikkelingen in beeld gebracht met de mogelijke financiële consequenties daarvan op korte, middellange en lange termijn. Samen met wat wij al zeker weten stelt dit de raad in staat om met elkaar en het college de dialoog aan te gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Raadsvoorstel

Na vaststelling door uw raad van de kadernota werkt het college de kadernota en de uitkomsten van de Algemene Beschouwingen verder uit in een begrotingsvoorstel. Deze leggen wij aan uw raad voor in de raadsvergadering in november 2023.

a) Planning

15 juni	Financiële avond
25 juni	Deadline indiening schriftelijke vragen
30 juni	Beantwoording schriftelijke vragen
11 juli	Raadsvergadering inclusief Algemene Beschouwingen
7 november	Begrotingsraad

b) Evaluatie

Ook dit jaar nemen wij ons voor het proces van de totstandkoming en behandeling van de kadernota te evalueren

c) Participatie en communicatie

De kadernota wordt openbaar gemaakt bij het publiceren van de vergaderstukken.

d) Publicatie verplicht?

Nee

Wat mag het kosten?

Niet van toepassing

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Kadernota 2024-2027

Gemeente
ROZENDAAL

Kadernota 2024-2027

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
DOEL EN OPZET.....	3
OPBOUW EN LEESWIJZER	3
A. BESTUURLIJKE SAMENVATTING	4
B. ONTWIKKELING FINANCIEEL MEERJARIG PERSPECTIEF	7
MEERJARENBEGROTING OP BASIS VAN ONVERMIJDELIJKE ONTWIKKELINGEN	7
MEERJARENBEGROTING ZONDER DE ONZEKERHEDEN EN RISICO'S.....	8
NADER UIT TE WERKEN ONTWIKKELINGEN	8
DEKKING.....	10
HANTEREN VAN EEN BODEMRATIO VOOR WEERSTAND	11
ACTIVEREN ONTTREKKINGEN RESERVES	12
C. BIJLAGEN	13
BIJLAGE 1 ONTWIKKELINGEN PER PROGRAMMA	13
BIJLAGE 2 VERMOGENSPOSITIE.....	22
BIJLAGE 3 BEZUINIGEN EN INKOMENSVERHOOGINGEN	23

Inleiding

Voor u ligt de kadernota 2024-2027. Deze kadernota maakt deel uit van de Rozendaalse P&C-cyclus bestaande uit de kadernota, de programmabegroting, tussenrapportages en de jaarstukken (de programmarekening). De programmabegroting en de jaarstukken zijn wettelijk verplichte documenten. Deze kadernota is dat niet. Wel schrijft de Financiële verordening voor dat het college de uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarenbegroting en een actualisatie van het financieel meerjarig perspectief aan de raad voorlegt en eventueel ook voorstellen voor (nieuw) beleid.

Doel en opzet

Doel van de kadernota is om de kaders vast te stellen die voor het opstellen van de begroting over 2024-2027 leidend zijn voor het college. Het betreft daarmee de kaders voor de weging bij het opstellen van de begroting. De kadernota is dus een nota op basis waarvan college en ambtelijke organisatie de begroting verder uitwerken. De kadernota geeft aan op welke in- en externe ontwikkelingen de gemeente moet inspelen en wat dat voor het financiële beeld betekent. Met deze kadernota komt de gemeenteraad 'aan de voorkant' in positie om vorm en inhoud te geven aan zijn budgetverantwoordelijkheid.

Opbouw en leeswijzer

De indeling van deze nota sluit ten behoeve van de herkenbaarheid aan bij die van de begroting en de jaarrekening. Bij de kadernota gaat het om een hoofdlijnennotitie waarin de (belangrijkste) ontwikkelingen sinds het opstellen van de begroting en het eventuele financieel effect daarvan op worden vertaald naar een gewijzigd financieel meerjarig perspectief. Het is daarmee een stuk korter dan begroting en jaarrekening.

De kadernota bestaat uit drie onderdelen:

- A. *Bestuurlijke samenvatting*
Hierin beschrijven we de uitgangspositie: waar staan we als Rozendaal en welke uitgangspunten hanteren we in deze kadernota;
- B. *Het financieel meerjarig perspectief*
De financiële doorrekening met consequenties van de onderdelen A en B en een nadere onderbouwing van de meest relevante uitgangspunten.
- C. *Bijlagen*

A. Bestuurlijke samenvatting

Waar Rozendaal in het verleden de begroting relatief eenvoudig meerjarig sluitend kon krijgen, lijkt dat perspectief gewijzigd. Dit signaal deed zich vorig jaar al voor, maar destijds werd er op basis van een gunstige wijziging in uitkering van rijksmiddelen (gemeentefonds) toch relatief eenvoudig een sluitende begroting aangeboden voor in ieder geval de jaren 2024 en 2025. In de tussentijd zijn de positieve cijfers van destijds achterhaald door enkele stevige ontwikkelingen waarvan de inflatieontwikkeling wellicht de meest belangrijke. Zonder maatregelen lijken wij de komende vier jaren af te stevenen op een structureel tekort voor jaren 2026 en 2027. Dit cijferbeeld is zoals alle jaren sterk afhankelijk van wat we via de rijksbijdrage kunnen verwachten voor de komende jaren. De meicirculaire die daar inzicht in verschaft, is bij het opstellen van deze nota *niet* meegenomen. De verwachting is dat deze, in tegenstelling tot vorig jaar, niet gunstig zal uitvallen. Met deze onzekerheid is deze kadernota opgesteld. Afwijkingen in de meicirculaire ten opzichte van deze aannames brengen wij separaat in beeld voor de behandeling van deze kadernota in de raad op 11 juli.

We zien dat de eerste twee jaren volgens het huidige beeld positief uitvallen, maar dus ook dat we in de laatste jaren rode cijfers presenteren. Daarnaast zijn er thema's waarop we (college en raad) keuzes moeten maken, maar waarop investeren onvermijdelijk is. De belangrijkste daarvan zijn de ontwikkeling naar een toekomstbestendige organisatie, de verbouw van het gemeentehuis omwille van verduurzaming en het creëren juiste arbeidsomstandigheden. En dat we meer en meer interen op onze weerstand, door uitputting van de reserves.

Dit maakt dat we nog nadrukkelijker dan vorige jaar als onderdeel van de kaders voor begroting voorstellen om te onderzoeken om de inkomsten op te verhogen, via OZB-verhoging naar een regionaal geaccepteerd niveau.

Structureel hogere uitgaven

Door met name de inflatie en stijging van personeelslasten als gevolg van de CAO zijn er forse verhogingen in de lasten. Dit geldt voor zowel de interne als de externe kosten. De interne kosten voor organisatieontwikkeling en reguliere taken liggen substantieel hoger. De externe kosten, vooral die van de verbonden partijen stijgen op een vergelijkbare manier. Daar bovenop komt de nog niet afgeronde dialoog met Rheden over de meerjarige kosten(verdeelsystematiek) voor de diensten die zij aan ons leveren. Dat maakt het lastig om de begroting meerjarig sluitend te krijgen. Zonder de kennis van de Meicirculaire zijn wij ervan uitgegaan dat onze uitgaven structureel hoger worden en blijven. In het afwegen van voorstellen en nieuwe investeringen waar keuzeruimte is, blijven we de uitgangspunten van 'beheergemeente 2.0' onverminderd volgend:

- doen wat nodig en onontkoombaar is (autonome ontwikkelingen);
- opereren binnen de financiële kaders en afspraken, inclusief eerdere raadsbesluiten.

Dit laatste betekent onder meer dat we alle verhogingen die doorwerken in de exploitatie via raadsbesluiten in de periode tussen nu en het vaststellen van de begroting in november, aan u voor zullen leggen.

Externe onzekerheid en sterke afhankelijkheid uitkering gemeentefonds

Rozendaal is qua inkomsten sterk afhankelijk van het gemeentefonds. Hoewel de uitkering uit het gemeentefonds voor Rozendaal in 2022 uiteindelijk meeviel, is het onwaarschijnlijk dat dit in de toekomst ook gunstig uitvalt. Vooralsnog zijn we uitgegaan van een compensatie in het gemeentefonds conform de inflatiecijfers van De Nederlandse Bank. Verder is er een trend dat naast het gemeentefonds er steeds meer specifieke uitkeringen worden gehanteerd om Rijks- en Provinciale doelen te halen. Deze uitkeringen zijn niet zeker en van beperkte duur, waardoor er weinig meerjarig beleid mogelijk is en deze bedragen niet structureel in de exploitatiebegroting

kunnen worden opgenomen. Daarnaast blijft er onzekerheid over de landelijke ontwikkelingen in het sociaal domein. Ook spelen de gemeenten de komende jaren een belangrijke rol in de energietransitie en klimaatadaptatie. De uiteindelijke opgaven en de financiering van deze opgave zijn nog niet uitgekristalliseerd. Een voortdurende dreiging is de effectuering van de opschalingskorting van het Rijk.

Opschalingskorting gemeentefonds

Voor de jaren 2020 tot en met 2025 heeft het Rijk de opschalingskorting niet geëffectueerd. Het doel van deze opschalingskorting komt voort uit het voornemen om gemeenten te dwingen op te schalen en daarmee de kosten te besparen. Tot nu toe is dat voornemen niet uitgevoerd, maar hangt nog steeds boven de markt.

Op dit moment worstelen (bijna) alle gemeenten in Nederland met de opschalingskorting die vanuit het Rijk wordt opgelegd op het gemeentefonds. De effecten van deze opschalingskorting worden met name zichtbaar vanaf het jaar 2026. De VNG zet zich in voor alle gemeenten om met het Rijk te komen tot een structurele en toekomstbestendige vorm van financieren van de gemeenten. De VNG neemt de gemeenten mee door regelmatig overleg te hebben. De gemeente Rozendaal is in dit overleg vertegenwoordigd via het Dagelijks Bestuur van de K80. Deze discussie loopt nog.

Bezuinigingen en inkomsten verhogingen

Er is onderzocht wat de mogelijkheden zijn tot bezuinigingen. In Bijlage 3 treft u een overzicht aan van thema's met afwegingen. De mogelijkheden tot bezuinigen blijken vrijwel nihil vanwege de structureel beperkte vrije ruimte, eerdere bezuinigingen en de behoefte om niet te beperken in de dienstverlening en de bijbehorende "nabijheid" tussen inwoners en de gemeente, die Rozendaal zo typeert.

Autonome opbrengsten

Naast het gemeentefonds en specifieke uitkeringen kent de gemeente alleen inkomsten uit de leges en OZB. De leges zijn zoveel mogelijk kostendekkend en als totaal licht verliesgevend. Ten aanzien van de OZB geldt al jaren dat de totale opbrengsten alleen stijgen als gevolg van inflatie, waarbij de WOZ-waarde en het percentage OZB elkaar in balans houden. In deze kadernota wordt de mogelijkheid onderzocht om dat principe losgelaten. Daarbij wordt gezocht naar een geleidelijk stijging die zich in redelijkheid verhoudt tot een op termijn structureel positieve exploitatie. Daarbij wordt ook gekeken naar hoe het percentage zich verhoudt tot andere gemeenten.

Uitgangspunten

Onze behoefte om, ondanks het voorgaande, verder te bouwen aan een gedegen toekomstbestendige financiële basis leiden tot de volgende uitgangspunten voor de begroting 2024-2027:

1. Wij streven een solide, toekomstbestendig financieel beleid na, waarbij uitgaven en inkomsten uiteindelijk (meerjarig) in evenwicht zijn.
2. Wij houden voldoende reserves¹ om onverwachte tegenvallers op te vangen.
3. Wij activeren onttrekkingen aan onze reserves. Hierdoor verhogen wij weliswaar onze exploitatielasten, maar houden wij op de lange termijn onze reserves op peil.
4. Wij vullen bij een positief jaarrekeningresultaat de bestemmingsreserves aan waar nodig.
5. Wij passen de OZB stapsgewijs aan naar een in de regio gehanteerd niveau.
6. Wij geven, naast de wettelijke taken, prioriteit aan de organisatieontwikkeling, verduurzaming van het gemeentehuis en het groene karakter van onze gemeente. De inhoud van het Coalitieakkoord 2022-2026 is daarbij leidend.

¹ Wat een 'voldoende' omvang van de reserves komt terug bij uitgangspunt 7 over de hoogte van de weerstandratio.

7. Wij streven naar een weerstandsratio met een minimumgrens van 4.

De bovengenoemde uitgangspunten zorgen er voor dat het onvermijdelijk is dat wij niet voor alle jaren een structureel sluitende begroting kunnen opleveren. Voor de vorm van toezicht door de provincie Gelderland is het van belang dat het eerste jaar sluitend is. En dat er wordt gewerkt om dit in de toekomst ook weer te realiseren.

De bovengenoemde uitgangspunten worden in het vervolg van deze nota verder toegelicht.

B. Ontwikkeling financieel meerjarig perspectief

De in onderdeel A genoemde uitgangspunten worden in dit hoofdstuk verder uitgewerkt. Een nadere tekstuele toelichting op de benoemde onderdelen is per programma terug te vinden bij onderdeel C. In dit hoofdstuk wordt allereerst geschetst hoe de gemeente Rozendaal er voor staat als wij alleen de zogenaamde onvermijdelijke ontwikkelingen en mutaties verwerken ten opzichte van de begroting 2023-2026. Eigen ambities blijven achterwege. Dit leidt tot een geactualiseerd financieel perspectief als basis voor de programmabegroting 2024-2027. De cijfers voor de beginstand van het jaar 2027 zijn gebaseerd op 2026 uit de begroting 2023-2026.

Meerjarenbegroting op basis van onvermijdelijke ontwikkelingen (in euro's)

	2024	2025	2026	2027
Saldo uit de begroting 2023-2026	148.104	239.435	- 95.488	- 95.488
Inflatie ²	- 122.500	- 140.000	- 157.500	- 175.000
<i>Programma 0</i>				
CAO	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000
Gelders Archief	- 804	- 932	- 1.060	- 1.190
GMRAN	- 1.892	- 2.137	- 2.295	- 2.295
Gemeentefonds; septembercirculaire 2023	46.000	58.000	173.000	173.000
Inflatiecorrectie OZB inkomsten	16.750	35.000	38.500	40.000
Correctie rente-inkomsten i.v.m. stijgende rente	60.000	60.000	60.000	60.000
<i>Programma 1</i>				
VGGM-huisvesting				- 20.000
<i>Programma 4</i>				
BVO DRAN	- 7.611	- 14.817	- 22.688	- 33.444
<i>Programma 6</i>				
MGR SD	- 13.571	- 13.419	- 9.542	- 5.858
Vluchtelingenwerk	- 7.700	- 7.700	- 7.700	- 7.700
<i>Programma 7</i>				
ODRA	- 8.000	- 9.515	- 11.136	- 12.713
VGGM	- 27.688	- 27.688	- 27.688	- 27.688
Saldo na onvermijdelijke ontwikkelingen	31.088	126.227	- 113.597	- 151.808

Het minteken staat voor een negatief effect op de begroting. Het start bedrag in 2027 is gelijk gehouden aan dat van 2026. Deze cijfers zaten niet in de voorgaande begroting. De toelichting op de bovengenoemde onderdelen is terug te vinden in bijlage 1.

² De inflatie wordt hier meegenomen als totale post. Bij de begroting wordt deze per programma doorgerekend.

Meerjarenbegroting met waarschijnlijkheden (in euro's)

In de bovengenoemde tabel zijn met name posten opgenomen waarbij een hoge mate van zekerheid is over de kosten. Dit zijn ontwikkelingen waar wij niet omheen kunnen (autonom onontkoombaar).

In de onderstaande tabel (in euro's) zijn kosten opgenomen die waarschijnlijk nog meegenomen worden, maar waar nog enige mate van onzekerheid over is, gezien de bijbehorende nog te nemen besluiten.

	2024	2025	2026	2027
Saldo uit de begroting 2024-2027	31.088	126.227	- 113.597	- 151.808
<i>Programma 0</i>				
Wet versterking decentrale rekenkamers	- 10.000	- 10.000	- 10.000	- 10.000
Gemeentefonds	50.000	0	0	- 30.000
<i>Programma 2</i>				
Fietspaden				- 11.250
Wegen	- 9.000	- 18.000		
<i>Programma 5</i>				
Bomenplan	- 5.000	- 5.000	- 25.000	
Saldo voor nader uit te werken ontwikkelingen	57.088	93.227	- 148.597	- 203.058

Het minteken staat voor een negatief effect op de begroting.

De toelichting op de bovengenoemde onderdelen is terug te vinden in bijlage 1.

Nader uit te werken onderwerpen

In de bovenstaande tabellen zijn nog niet alle ontwikkelingen en risico's verwerkt die relevant zijn voor de komende jaren. We kiezen ervoor om de hieronder benoemde onderwerpen in aanloop naar de begroting nader uit te werken, zoals gezegd in lijn met 'beheergemeente 2.0' en waar nodig met afzonderlijke raadsbesluitvorming. Ondanks de soms grote mate van onzekerheid die bij deze onderwerpen spelen kiezen we er voor om hier nu wel grove ramingen te benoemen, om een beeld te schetsen van de globale impact op de begrotingsopgave.

Het gemeentefonds

Het is tamelijk onzeker welke rijksbijdrage we via het gemeentefonds kunnen verwachten. Daarover wordt in de mei- en septembercirculaire gecommuniceerd. In bovenstaande cijfers zijn op basis van nu bekende concrete signalen aannames gedaan. Vanwege grote onzekerheid op thema's zoals de opschalingskosten benoemen we hier echter ook het risico dat het gemeentefonds negatiever uitpakt dan geïndiceerd in bovenstaande cijfers. We schatten in dat dit mogelijk leidt tot een bandbreedte van € 50.000 tot € 150.000 minder aan opbrengsten, meerjarig. Deze schatting baseren wij op de berichtgeving vanuit de VNG. Met name de opschalingskorting die mogelijk wordt geëffectueerd ligt hier aan ten grondslag.

Organisatieontwikkeling

De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet in het versterken van de organisatie. Onder meer door het uitbesteden van kwetsbare taken en het versterken van regie binnen de kernorganisatie. In oktober 2022 is met de raad gedeeld dat per domein verder werken en gerichte acties nemen om kwaliteit en kwantiteit in de organisatie te matchen aan de voorwaarden voor een toekomstbestendige organisatie. We hebben daarin de afgelopen jaren flink een been bijgetrokken, maar we schatten ook in dat we structureel middelen nodig blijven houden voor ontwikkeling en het

‘mee-ademen’ met wat er om ons heen gebeurt. Eerste verkennende ramingen leiden tot geschatte incidentele meerkosten tussen de € 50.000 en € 150.000. Dit zit hem onder meer in versterken van processen in de bedrijfsvoering (zoals kosten voor de uitstroom van personeel in verband met pensioen, toename van verzuimkosten, het aanleggen van een voorziening voor verlofsparen (CAO), het inrichten van een functiehuis en een verplicht functiewaarderingssysteem), maar ook op inhoudelijke domeinen zelf is een investering nodig, zijn onder andere in het herijken van de organisatie voor samenwerkingen met in het bijzonder Rheden. Een deel van deze kosten (zoals de voorziening voor verlofsparen) is onvermijdelijk, maar op dit moment nog niet exact door te rekenen.

Verduurzamen gemeentehuis

We hebben ons als doel gesteld om het gemeentehuis te verduurzamen. De eenmalige kosten die we daarvoor bezien schatten we in tussen de € 110.000 - € 230.000. Hierbij is meegenomen dat een gedeelte mogelijk gesubsidieerd kan worden. Door verduurzaming schatten we in een jaarlijkse besparing op energielasten te realiseren van om en nabij de € 5.000.

Op peil brengen veiligheidsaspecten gemeentehuis

In samenhang bezien met het vorige punt en vanwege veilige arbeidsomstandigheden is het op peil brengen van de aan het gebouw gerelateerde aspecten van de arbeidsomstandigheden. Het gaat daarbij vooral om het realiseren van veilige werkomstandigheden door scheiding van openbare ruimten en werkruimten. Dit is met name van belang voor aspecten zoals informatieveiligheid. Daarnaast gaat het hier ook om de verbetering van onze dienstverlening. We realiseren dan ook meer privacy voor onze inwoners en ook de toegankelijkheid voor mindervaliden wordt verbeterd. De aanvullende incidentele kosten voor de verbouwing die hiermee samenhangt worden geschat tussen de € 40.000 tot € 80.000.

Sociaal domein

Binnen het sociaal domein spelen een aantal (ook landelijke) trends die vermoedelijk leiden tot kostentoeename. Daarbij gaat het in ieder geval om kosten voor de Jeugdzorg (in samenhang met de Hervormingsagenda Jeugd te beoordelen) en overige fluctuatie in open einde regelingen zoals bij de inkomensregelingen. We voorzien ook een toename in huisvestingskosten bijzondere doelgroepen. We schatten in dat we rekening moeten houden met meerjarige meerkosten tussen de 50.000 en 200.000 euro op verschillende ontwikkelingen.

Onzekerheden energietransitie en met name klimaatadaptatie

Voor de opgaves die we zien op het vlak van energietransitie en klimaatadaptatie werken we aan de hand van kredieten en inmiddels ook incidenteel door het rijk beschikbaar gestelde middelen (CDOKE-gelden). Het laat zich aanzien dat het rijk op termijn met meerjarige incidentele, dan wel structurele middelen over de brug komt. In ieder geval op het vlak van energietransitie. We zien dit echter als een onzekerheid die leidt tot mogelijke meerkosten vanaf 2026. Ter indicatie kan in ieder geval worden gerefereerd aan de geschatte arbeidskosten van de adviseur. Meerkosten komen voort uit eventueel aanvullende ambities/projecten. Geschat risico tussen de € 40.000 en € 80.000.

Aanzuiveren reserves

In de afgelopen jaren zijn er onttrekkingen geweest van reserves, zoals de sociaal domeinreserve. We zien dat we door onze kleine schaal grote fluctuaties kunnen ondervangen door inzet van de reserves. Maar deze reserves moeten op peil worden gehouden. Dat kan, vanwege een gebrek aan mogelijkheden om incidentele middelen te genereren (door grondexploitatie) enkel via een positief resultaat. Het niet aanzuiveren van reserves levert daarom een financieel risico. Dit risico is lastig in te schatten.

Het totaal van bovengenoemde aspecten leidt tot de volgende projectie (in euro's):

Thema	Incidenteel		Meerjarig	
	Schatting effect minimaal	Schatting effect maximaal	Schatting effect minimaal	Schatting effect maximaal
Gemeentefonds			50.000	150.000
Organisatieontwikkeling	50.000	150.000	50.000	150.000
Verduurzamen gemeentehuis	110.000	230.000		5.000
Veiligheidsaspecten Gemeentehuis	40.000	80.000	n.t.b.	n.t.b.
Sociaal domein			50.000	200.000
Onzekerheden energietransitie			40.000	80.000
Totaal	200.000	460.000	190.000	585.000

Saldo met inachtneming van nader uit te werken onderwerpen minimale schatting. (€ 190.000)

2024	2025	2026	2027
-132.912	-96.773	-338.597	-393.085

Dit beeld dwingt ons tot keuzes voor de termijn van de begroting 2024 – 2027, maar ook voor de langere termijn. Er van uitgaande dat wij de negatieve jaren moeten opvangen uit de algemene reserve, dan komt het einde daarvan in zicht.

Dekking

Zonder rekening te houden met de effecten in de meicirculaire van het Gemeentefonds komen we in de jaren 2024 en 2025 nog uit op een positief resultaat (zonder de nog uit te werken ontwikkelingen). Echter de jaren 2026 en 2027 vormen nog een uitdaging. De mogelijkheden van de gemeente Rozendaal om zelf het tekort in 2026 en 2027 te dichten zijn zeer beperkt. De knoppen waar wij aan kunnen draaien zijn het verhogen van de OZB, het inzetten van reserves tot aan de afgesproken minimale weerstandscapaciteit en bezuinigingen.

Om met de laatste te beginnen, de mogelijkheden voor bezuinigingen zijn zeer beperkt. Dit is een gevolg van eerdere bezuinigingen en de behoefte om niet te snijden in wat inwoners beleven als nabijheid van de gemeente. Er is een inventarisatie gedaan op deze mogelijkheden. Deze vind u terug in Bijlage 2 Bezuinigen en inkomstenverhoging.

De afgelopen jaren is de OZB alleen verhoogt met de inflatiecorrectie. Op dit moment hanteert de gemeente Rozendaal de laagste tarieven in de regio. Een mogelijkheid is daarom om de tarieven stapsgewijs op te hogen naar een in de regio geldend tarief. Voor deze kadernota hebben wij de gemeente Rheden als referentie genomen. Dit betekent de komende 4 jaar naast de inflatie een tariefstijging doorvoeren van 5,5% jaarlijks. Dit stelt ons in staat om naar de regio toe te groeien in het uitgavenpatroon en toch de dienstverlening op peil te blijven houden die we voor onze inwoners nodig vinden.

In het volgende staatje is te zien welk positief effect dit zou hebben op de begroting.

	2024	2025	2026	2027
Extra OZB verhoging van 5,5% per jaar	28.500	50.500	74.250	107.750

De inzet van de reserves is nodig om de tekorten te dekken. Het onderstaande staatje geeft aan om welk bedrag dat gaat. Over de komende vier jaar (van 2024-2027) is per saldo een storting in de reserve van € 59.660.

	2024	2025	2026	2027
Saldo voor nader uit te werken ontwikkelingen	57.088	93.227	- 148.597	- 203.058
Extra inkomsten OZB	28.500	50.500	74.250	107.750
Saldo mutatie reserves	85.588	143.727	- 74.347	- 95.308

Als we alle ontwikkelingen meenemen dan ziet het resultaat er als volgt uit:

	2024	2025	2026	2027
Saldo na nader uit te werken ontwikkelingen	-132.912	-96.773	-338.597	-393.085
Extra inkomsten OZB	28.500	50.500	74.250	107.750
Saldo mutatie reserves	- 104.412	- 46.273	- 264.347	- 285.335

De inzet van de reserves is nodig om de tekorten te dekken. Over de komende vier jaar (van 2024-2027) is per saldo een onttrekking uit de reserve nodig van € 700.367 op basis van de laagste inschatting van de nader uit te werken ontwikkelingen.

Reserves

De vermogenspositie kent een ratio van 11,75. Dit is op basis van de stand van de vermogenspositie per balansdatum 31 december 2022. Hierbij is rekening gehouden met de stortingen in de reserve bij de jaarrekening (4 juli 2023) en met de aftrek van relevante claims (per 31 december 2022). Voor deze stand van de vermogenspositie verwijzen wij naar Bijlage 2 Vermogenspositie.

We streven er naar om op een behoedzame en planmatige wijze om te gaan met de reservepositie. Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre een gemeente in staat is om niet afgedekte risico's op te vangen met gereserveerde financiële middelen (weerstandscapaciteit). Voldoende weerstandsvermogen zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Met uw raad is afgesproken dat de weerstandsratio minimaal 4 moet zijn. De provinciaal toezichthouder beoordeelt een ratio van 2 als uitstekend. Een hogere ratio voor Rozendaal is echter zinnig, omdat in onze relatief kleine begroting risico's inherent relatief groot zijn. Het ratio houdt in dat je 4 maal de geïnventariseerde risico's kunt afdekken vanuit de reserve.

De bovenstaande ontwikkelingen hebben een grote invloed op ons weerstandsratio. Kijkend naar het laatste bovengenoemde overzicht dan is de benodigde onttrekking uit de reserve over de komende vier jaar, zonder wijziging vanuit het gemeentefonds, € 700.367. Daarmee halveren wij de 'vrije' speelruimte die de gemeente Rozendaal heeft om te blijven voldoen aan een weerstandsratio van 4. Bij het hanteren van de minimale weerstandsratio dan is een minimale reserve nodig van € 1.475.000.

De effecten van deze ontwikkeling zijn opgenomen in het volgende overzicht.

Algemene reserve per 31-12-2022	€ 4.321.435
Claims per 31-12-2022	<u>€ 905.460</u>
	€ 3.415.975
Minimale benodigde reserve	<u>€ 1.475.000</u>
Vrij besteedbare algemene reserve	€ 1.940.975
Dekking tekorten 2024-2027	<u>€ 700.367</u>
Vrij besteedbare algemene reserve	<u>€ 1.240.608</u>

C. Bijlagen

Bijlage 1 Ontwikkelingen per programma

In deze kadernota hanteren we de bestaande begrotingsindeling en daarmee de door de raad vastgestelde programmastructuur. In deze bijlage vind u de toelichting op de in onderdeel B. genoemde onderwerpen.

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Gemeentefonds

Op dit moment zijn de effecten van de meicirculaire nog niet bekend. De effecten nemen wij mee in de Begroting 2024-2027. In deze Kadernota hebben wij wel de bijstelling uit de septembercirculaire meegenomen.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Bij de septembercirculaire is er een extra uitkering ontvangen welke wordt verwerkt in de Kadernota en de begroting voor een bedrag van € 46.000 in 2024 oplopend tot € 173.000 in 2026 en 2027.

Inflatie 2024-2027

Er speelt een landelijke vraagstuk voor gemeenten en de rijksoverheid over hoe om te gaan met de sterke inflatie. Dat de inflatie de komende jaren invloed gaat hebben op de ruimte in onze begroting staat vast. De verwachting is wel dat er een normalisering van de inflatie komt vanaf 2025. Wij houden rekening in de begroting van 2024 met een percentage van 5%. Voor de daarop volgende jaren hanteren we 2% inflatie. Dit is conform de cijfers die afgegeven zijn door DNB. In absolute bedragen is dat € 122.500 in 2024 oplopende tot 175.000 in 2027. Deze inflatie wordt in de begroting doorbelast naar alle programma's.

Conclusie voor begroting:

- ❖ In de begroting zal de inflatie doorberekend worden naar de desbetreffende programma's.

CAO

In het eerste kwartaal 2023 is er aan akkoord bereikt over de CAO gemeenten 2023. De financiële uitwerking van dit akkoord wordt meegenomen in de structurele lasten. Het gaat hier om € 50.000.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Deze stijging door de CAO worden in de begroting verwerkt.

Onroerend zaakbelasting (OZB)

In de begroting 2024-2027 nemen we de inflatiecorrectie op de OZB mee als uitgangspunt. De inflatie correctie is gelijk gesteld aan de hierboven genoemde percentages

Conclusie voor begroting:

- ❖ Deze stijging van de inkomsten uit de OZB worden in de begroting verwerkt.

Rente

Op dit moment zien wij een stijgende lijn in de percentage van de rente. De gemeente Rozendaal heeft een sterke liquiditeitspositie. Deze hogere rente percentages zorgen voor hogere rente-inkomsten.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Deze stijging van de inkomsten uit rente worden in de begroting verwerkt.

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMRAN); verhoogde inwoner bijdrage

Conform begrotingsvoorstel, zoals in de raad behandeld op 16 mei 2023 verhoogt de GMRAN de inwonerbijdragen.

Conclusie voor begroting:

- ❖ De post bestuurlijke samenwerking ophogen met € 1.900 in 2024 tot € 2.300 in 2027.

Gelders Archief

De bijdrage aan het Gelders Archief wordt jaarlijks iets hoger. Dit zit voornamelijk in de doorberekende inflatiecorrectie die het Gelders Archief hanteert.

Conclusie voor begroting:

- ❖ De post bestuurlijke samenwerking ophogen met € 804 in 2024 tot € 1.190 in 2027.

Verduurzaming vastgoed

We willen in het beheer van ons gemeentelijk vastgoed (i.h.b. het gemeentehuis) een bijdrage leveren aan verminderde CO2-uitstoot. Om te beoordelen welke acties nodig zijn om te voldoen aan de nieuwe normen en ambitie inventariseren is een onderzoek gestart met ondersteuning van de provincie naar mogelijkheden voor de aanpak en bijbehorende financieringsmogelijkheden. Op basis daarvan werken we een plan van aanpak uit waarin ook inzichtelijk wordt welke kosten hiermee gemoeid zijn en hoe we die kosten kunnen dekken. Hierover zal als nodig nadere besluitvorming worden voorgelegd aan de raad. Dat zal in samenhang worden gezien met overige opgaven in het kader van de energietransitie.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed vooralsnog geen aanvullend budget opnemen in begroting.

Wet versterking decentrale rekenkamers

Per 1 januari 2023 is de wet in werking getreden. Op dit moment is de gemeente Rozendaal aan het onderzoeken hoe wij hier invulling aan gaan geven. De bandbreedte voor de kosten die we hierbij kunnen meegeven is € 0 tot zo'n € 20.000.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Het door de raad genomen uitgangspunt verwerken in de begroting.

Programma 1: Veiligheid

Crisisbeheersing en Brandweer; verhoogde bijdragen VGGM

Al geruime tijd hangt een mogelijke herziening van de gemeentelijke bijdrage aan de regionale huisvesting van de brandweer boven de markt. Dit kan op termijn een mogelijk nadeel voor Rozendaal betekenen. Tot dusver is de bestuurlijke discussie hierover nog niet gestart. Voor 2024 verwachten we daardoor geen gewijzigde bijdrage. Wel zijn we een hogere bijdrage voor de VGGM vanwege hogere bedrijfsvoeringskosten. Deze staan in programma 7. Voor de jaren daarna zien we het mogelijke effect als te onzeker om nu mee te nemen in de begroting.

Conclusie voor begroting:

- ❖ De post huisvesting brandweer wijzigt pas vanaf 2027.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Asfalteren van ontstane sleuven in het wegdek

De afgelopen 10 jaar zijn er op verschillende plekken sleuven gemaakt in het asfalt. Deze zijn tijdelijk opgevuld met klinkers. Het is de bedoeling dat dit een tijdelijke oplossing is en dit moet dan ook weer hersteld worden.

Conclusie voor begroting:

- ❖ In 2024 en 2025 een bedrag op te nemen van respectievelijk € 9.000 en € 18.000 voor het herstel hiervan.

Duurzame mobiliteit; laadinfrastructuur

Op basis van provinciaal onderzoek is naar voren gekomen dat de gemeentelijke opgave voor laadpalen de komende jaren (tot 2030) 13 laadpalen betreft. Daarmee kan worden voorzien in de verwachte laadbehoefte van onze Rozendalers. Deze 13 palen zullen op kosten van de door de provincie geselecteerde licentiehouders worden geplaatst. Van deze 13 palen is er inmiddels 1 geplaatst. Voor 1 paal is er nu een onherroepelijk verkeersbesluit en voor 4 andere loopt de beroepstermijn nog.

Conclusie voor begroting:

- ❖ We begroten geen extra kosten voor laadinfrastructuur.

Planmatige aanpak verbetering fietspaden buitengebied

Het in 2023 vastgestelde fietsplan zorgt in 2027 voor de eerste afschrijvingslasten.

Conclusie voor begroting:

- ❖ De afschrijvingskosten voor de aanpak van fietspaden verwerken in de begroting vanaf het jaar 2027.

Programma 3: Economie

N.v.t.

Programma 4: Onderwijs

BVO Dran

Onze bijdrage aan de kosten van de BVO Dran stijgt de komende jaren aanzienlijke. Naast de inflatie waar ook zij mee te maken hebben en de verwachte verhoging van de af te nemen diensten gaat een groot deel van de meer kosten naar de transitie van naar een zero-emissie vervoersaanpak.

Conclusie voor begroting

- ❖ De post bestuurlijke samenwerking ophogen met € 7.611 in 2024 tot € 33.444 in 2027.

Integraal huisvestingsbeleid/plan onderwijs

De verplichting om een integraal huisvestingsplan (IHP) te maken voor het onderwijs is vooralsnog uitgesteld. Naar verwachting is het vanaf 2025 voor gemeenten verplicht een IHP op te stellen. Als deze verplichting van kracht wordt brengt die verplichting projectkosten en mogelijk nadere uitvoeringskosten mee. Het is nog niet voorzienbaar of, wanneer en welke wettelijke verplichting precies gaat gelden, alsook welke bekostiging daar mee gemoeid gaat. Binnen de ambtelijke organisatie is onvoldoende kennis en capaciteit om een IHP op te stellen.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Op dit moment nemen dit niet mee in de begroting.

Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

Bomenplan

Door veroudering van het bomenbestand in Rozendaal, maar ook door de opwarming van het klimaat wordt intensiever bomenonderhoud noodzakelijk en zullen we moeten gaan investeren in vervanging van het huidige areaal. Er is een samenwerkingsverband met de DPRA regio opgezet. De gemeente Rozendaal is hier initiatiefnemer bij. In 2024 en 2025 zijn aanloopkosten nodig voor het maken van afspraken en een plan van aanpak. Vanaf 2026 zal een grotere investering nodig zijn. Wat de daadwerkelijke structurele kosten vanaf 2027 gaan worden is op dit moment nog niet te zeggen.

Conclusie voor begroting

- ❖ Planmatige kosten meenemen voor 2024 en 2025. Een eerste investering opnemen in 2026. De structurele lasten nog niet verder opnemen.

Gezond en Actief Leven

We zijn aan de slag met het ontwikkelen van een lokale aanpak Gezond en Actief Leven (GALA), waar we ook de verbinding leggen met het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Hierin trekken we gezamenlijk op met regiegemeenten en uitvoeringspartners. De financieringsstroom en verdeelsleutel vanuit het Rijk is gewijzigd. De verwachting is dat Rozendaal in de periode 2023-2026 minder middelen gaat ontvangen.

Conclusie voor begroting:

- ❖ We nemen hiervoor nog geen kosten op in de begroting.

Programma 6: Sociaal domein

MGR SD

De kosten van de MGR SD lopen op door met name de inflatie. Verder lijken hier geen aandachtspunten te zijn.

Conclusie voor begroting:

- ❖ De kostenstijging wordt verwerkt in de begroting.

Vluchtelingenwerk

Voor het begeleiden van statushouders na huisvesting in onze gemeente doen wij een beroep op vluchtelingenwerk. Vluchtelingenwerk bemiddelt bij de huisvesting en verzorgt maatschappelijke begeleiding gedurende de eerste negen maanden. Deze begeleiding is eerste instantie gericht op de huisvesting en het regelen van praktische zaken, de algemene doelstelling is integratie in de Nederlandse samenleving op een aantal leefgebieden zoals wonen, werken en kinderen. De uitgaven voor Vluchtelingenwerk waren tot en met 2023 niet in de begroting opgenomen. Nu nemen we een bedrag op dat is gerelateerd aan onze huisvestingstaakstelling voor statushouders

Conclusie voor begroting:

- ❖ We nemen hiervoor een bedrag op van € 7.700.

Bibliotheek

In voorbereiding op de wetswijziging op bibliotheken (per 2025) kunnen gemeenten samen met bibliotheken een subsidie aanvragen. Hier ontvangen we mogelijk extra middelen om de bibliotheek in Velp en op de dorpschool te bestendigen en te verstevigen.

Conclusie voor begroting:

- ❖ We nemen hiervoor nog geen kosten op in de begroting.

Beschermd wonen

Sinds 2022 wordt beschermd wonen een (regie)taak van elke gemeente. Er is sprake van een doordecentralisatie waarbij met een overgang van tien jaar de financiële middelen die bij centrumgemeenten waren ondergebracht, worden toegekend aan alle gemeenten in een regio. Dat betekent dat niet alleen de 43 centrumgemeenten (waaronder Arnhem voor onze regio), maar alle gemeenten zich moeten inzetten voor inwoners die in aanmerking komen voor beschermd wonen. Behalve een doordecentralisatie van taken vindt ook een herijking plaats van de verdeling van de middelen. Het Rijk beoogt een herverdeling door middel van een integratie-uitkering, waarbij in tien jaar de middelen niet meer op historische gronden maar op basis van een objectief verdeelmodel worden verdeeld. Het Rijk maakt naar verwachting binnenkort het landelijke objectieve verdeelmodel bekend. Het ziet er nu naar uit, dat dit vanaf 2025 in werking treedt. Centrumgemeente Arnhem stelt in de periode daarvoor, vanaf 2021, al zogenoemde 'ambulantiseringsmiddelen' beschikbaar aan de regiogemeenten. Deze middelen, die onderdeel gaan uitmaken van de integratie-uitkering, zijn bedoeld om de transitie van beschermd wonen naar beschermd thuis financieel mogelijk te maken. Met andere woorden: de voorzieningen te financieren van de doelgroep die in plaats van in een intramurale 'beschermd wonen' setting, extramuraal 'beschermd thuis' gaat wonen.

Conclusie voor begroting:

- ❖ We nemen hiervoor nog geen kosten mee in de begroting.

Opvang ontheemden

Sinds april 2023 vangt ook de gemeente Rozendaal ontheemden op uit de Oekraïne. Naast het realiseren van de opvang locatie zullen wij hiervoor ook ander kosten maken. Deze kosten komen in eerste instantie terecht bij de gemeente Rheden die de uitvoering van het SD voor ons doet. Bij de begroting hebben wij meer duidelijkheid over de omvang van deze kosten. Grotendeels worden de kosten gecompenseerd vanuit het Rijk.

Conclusie voor begroting:

- ❖ We nemen hiervoor, indien nodig, bij de begroting de eventuele meerkosten mee.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Verhoogde regionale bijdragen; VGGM

De bijdrage aan de VGGM wordt hoger. Er zijn aantal elementen die hieraan ten grondslag liggen. Dat zijn:

1. sterke loon- en prijsstijging (inflatie);
2. versterking van de GGD;
3. versterking bedrijfsvoering VGGM.

Verhoogde regionale bijdragen; GMRAN

Om de regionale energiestrategie uit te voeren stelt de GMRAN dat er meerkosten zijn voor Rozendaal behorende bij het uitvoeringsprogramma RES.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Programma 7 ophogen ten behoeve van de verhoogde bijdrage aan de VGGM.

Verhoogde bijdragen; ODRA

De ODRA heeft door de hoge inflatie een hogere bijdrage nodig voor de taken die uitgevoerd moeten worden.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Programma 7 ophogen ten behoeve van de verhoogde bijdrage aan de ODRA

Klimaatverandering; buurtuitvoeringsplan

Voor de wijken Leermolensenk, omgeving Delhoevelaan en de Moestuin stellen we een buurtuitvoeringsplan op. Dat doen we in samenspraak met buurtbewoners en overige betrokken partijen. Ook voor de bewoners van de overige wijken is uiterlijk in 2023 een actieplan gereed om bewoners te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning. De uitvoering hiervan gaat lopen vanaf 2024.

Conclusie voor begroting:

- ❖ De realisatie van het buurtuitvoeringsplan wordt verwerkt in de begroting.

Klimaatverandering; zonneward

Zoals beschreven in het coalitieakkoord wil Rozendaal bijdragen aan de realisatie van een zonneward langs de A12. Om tot realisatie te komen is dit in 2023 nader verkend. Dit project is aangemeld bij het ministerie in het kader van het OER-traject. Het ministerie onderzoekt hierbij de haalbaarheid om duurzame energie via zonnepanelen op geluidsschermen te realiseren.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Voor de realisatie van de zonneward vooralsnog geen kosten begroten.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing **Omgevingswet**

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is 1 januari 2024. De raad heeft inmiddels een aantal kredieten beschikbaar gesteld voor de invoering Omgevingswet (eenmalige voorbereidingskosten en uitvoeren omgevingsvisie). Verwacht wordt dat de Omgevingswet structureel meerkosten met zich meebrengt. De omvang hiervan is nu nog niet in te schatten. Daarover en over de tegemoetkoming vanuit het rijk is nog onvoldoende duidelijkheid.

Er is vanuit het rijk een bijdrage (€ 123.000) beschikbaar gesteld in verband met de invoeringskosten. Van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouw Deze bijdrage is tot nu toe niet gebruikt. Op dit moment schatten wij in dat met deze bijdrage en de in het verleden beschikbaar gestelde kredieten voldoende middelen beschikbaar zijn om de voorbereidingen voor de invoering van de Omgevingswet tijdig af te kunnen ronden. Voor de extra bijdrage is op dit moment nog geen concrete bestemming, mocht dat nodig zijn wordt hiervoor een separaat voorstel opgesteld. Overigens is landelijk de verwachting dat de Omgevingswet structureel meerkosten met zich meebrengt. De omvang hiervan is nu nog niet in te schatten. Daarover en over een (structurele) tegemoetkoming is nog geen duidelijkheid.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Geen wijzigingen ten behoeve van de Omgevingswet.

Burgerparticipatie

Op 3 november 2020 heeft de raad een plan van aanpak vastgesteld voor het opstellen van de omgevingsvisie en zijn de financiële middelen beschikbaar gesteld. Op dat moment zijn er ook offertes opgevraagd maar is er geen bureau geselecteerd. Vanwege de gemeenteraadsverkiezingen is toen het proces stilgelegd. Inmiddels is weer gestart met de voorbereidingen waarbij er, conform het coalitieakkoord, expliciet aandacht is voor Woonvisie, Groenvisie en het ruimtelijk & maatschappelijk beleidskader voor (grootschalige) duurzame energie opwekking meegenomen. Belangrijk aspect bij het proces van de totstandkoming is de participatie. Naast de participatie met geïnteresseerden wordt ook de raad nauw betrokken bij het opstellen van de omgevingsvisie.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Binnen programma 8 worden er hiervoor geen meerkosten verwacht.

Woonvisie

Op grond van de Omgevingswet die ingaat per 1 januari 2024 moeten gemeenten een omgevingsvisie opstellen. Het tijdstip waarop de gemeenten moeten beschikken over een omgevingsvisie moet nog worden bepaald, dat ligt in ieder geval na 1 januari 2024.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat gelijktijdig met de omgevingsvisie een woonvisie wordt opgesteld. We denken binnen de bestaande capaciteit, onder begeleiding van een extern bureau, samen met de raad tot de kaders te kunnen komen om tot een definitieve woonvisie te komen. Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen voor het opstellen van de omgevingsvisie en woonvisie, onder meer met adviseurs vanuit de flexpool van de Groene Metropoolregio.

Op basis van deze voorbereidingen verwachten wij voor de zomer definitief te kunnen bepalen over het vervolgproces (planning en financiën). Mocht het nu beschikbare krediet onvoldoende zijn dan wordt hiervoor een separaat voorstel opgesteld waarbij een deel van de uitkering vanuit het Rijk voor de invoeringskosten van de Omgevingswet ingezet kan worden.

Conclusie voor begroting:

- ❖ Binnen programma 8 geen wijzigingen aanbrengen ten behoeve van de Woonvisie.

Bijlage 2 Vermogenspositie

Bij het vermelden van de stand van de reserves en voorzieningen gaat het altijd om een momentopname. De eerste kolom is conform de jaarrekening, dus de werkelijke stand per 31-12-2022. Voor de jaren erna is rekening gehouden met de verwachte mutaties (ofwel claims) in 2023.

	Saldo 31-12-2022	Claims	Saldo beschikbaar
A. Algemene reserve			
Vrije algemene reserve	4.321.435	905.460	3.415.975
subtotaal A	4.321.435	905.460	3.415.975
B. Bestemmingsreserves			
Reserve monumenten	20.959	0	20.959
Reserve sociaal domein	283.962	0	283.962
Vervangingsreserve inventaris gemeentehuis	95.939	- 6.686	102.625
Reserve digitalisering	61.024	-124.750	-63.726
Reserve fietspaden	63.264	63.264	0
Reserve wegen	95.408	-3.221	98.629
Reserve begraafplaats	18.913	0	18.913
Reserve dekking kapitaallasten	4.875.332	4.320.722	554.610
Reserve energietransitie	137.152	137.152	0
subtotaal B	5.651.953	4.635.981	1.015.972
C. Voorzieningen			
Voorziening riolering	976.000	-74.000	1.050.000
Voorziening wachtgeld/pensioen wethouders	332.129	-15.000	347.129
subtotaal C	1.308.129	-89.000	1.397.129
Totaal	11.281.517	5.452.441	5.829.076

Bijlage 3 Indicatieve bezuinigen en inkomensverhogingen

Opties tot bezuinigingen	Opmerkingen	Totale budget 2023	Mogelijke bezuiniging	Aanpassen
Programma 0; Bestuur en organisatie				
Verlagen post representatie	Hier geven wij een negatief advies op. De nieuwjaarsreceptie zou dan moeten vervallen, maar ook de kinderburgermeester. Wij willen juist zorgen voor de verbinding met de inwoners.	16.500	3.500	Nee
Geen deelname GMR	Wij willen ons niet isoleren in de regio. Effect daarvan is breder dan GMRAN. Daarom adviseren wij hier negatief op.	15.000	15.000	Nee
Extern advies bestuursondersteuning	Dit betreft incidentele kosten om college goed te laten functioneren. Noodzakelijk voor kwaliteit	2.500	2.500	Nee
Inhuur P&O	Onvermijdelijk. Vaste capaciteit op dit niveau onbetaalbaar. Zonder betekent te veel risico op fouten/boetes/procedures	13.000	3.000	Nee
Verlagen post opleidingen/cursussen	Jaren achterstand aan het bijwerkene. Ongewenst	7.000		Nee
Schrappen post voor teambuilding	Onwenselijk ivm cohesie team waar vaak op elkaar moet worden teruggevallen	5.000	5.000	Nee
Verlagen post organisatieontwikkeling	Er is meer geld nodig om de organisatie toekomstbestendig te maken	43.000		Ja, maar verhogen.
Niet essentiële abonnementen opzeggen	Marginaal	9.500	700	Ja
Afstoten werf	Mogelijke opbrengst perceel is incidenteel. Evt. Opbrengst naar reserves en renteopbrengsten. Alternatieve locatie voor eigen materieel niet voorhanden.	3.000	1.000	nog niet?
Medewerker buitendienst aannemen tbv maaien/knippen/straten	Komt dan weer terug als personeelslasten. Besparing te weinig tov risico		7.000	
Programma 1; openbare orde en veiligheid				
Buurtbemiddeling/preventieadviseur	Blijkt af en toe nodig. Nabijheid. Niets aan doen	1.200	1.200	Nee
Programma 2; Verkeer en vervoer				
Minder reinigen wegen	Wij geven hier een negatief advies op. Halvering zou zorgen voor minder kwaliteit, die nu al ter discussie staat. Hier kunnen wij direct iets betekenen voor inwoners	13.000	7.000	Nee
Verlagen onderhoudsniveau wegen	Minder repareren. Is al eerder op bezuinigd	30.000	5.000	Nee
Verminderen onkruidbestrijding	Wij geven hier een negatief advies op. Halvering zou zorgen voor minder kwaliteit, die nu al ter discussie staat. Hier kunnen wij direct iets betekenen voor inwoners	8.000	4.000	Nee
Gladheidsbestrijding beperken tot doorgaande wegen	Alleen doorgaande wegen strooien. Niet rommelen met veiligheid	6.000	3.000	Nee
Programma 3; economie				
Subsidies verlagen/schrappen				
- economische promotie	Subsidie toerisme (TVAW). Regionale verplichting	4.000		nee
Programma 4; Onderwijs				

Opties tot bezuinigingen	Opmerkingen	Totale budget 2023	Mogelijke bezuiniging	Aanpassen
Programma 5; Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie				
Subsidies verlagen/schrappen				
- sport	Betreft kleine subsidies waarmee we sociale verbinding steunen. Evaluatie op doelmatigheid en effect kan mogelijk leiden tot herverdeling, maar niet tot vermindering van bijdragen. Met deze bijdragen maken we het verschil.	3.000		Nee
- kunst en cultuur	zie toelichting sport	4.500		Nee
- media	zie toelichting sport	37.000		Nee
- toerisme	zie toelichting sport	300		Nee
Open monumentendag afschaffen	zie toelichting sport	1.000	1.000	Nee
Verminderen maaiwerk/haagknippen	Halvering. Raad was al ontevreden. Hier kunnen wij direct iets betekenen voor	26.000	13.000	Nee
Speeltoestellen niet vervangen/herschikken	Deze vervangen we niet na het einde van de levensduur. Dit hoort bij onze taken en zorgt voor de nabijheid van de overheid.	4.000	4.000	Nee
Verlagen kwaliteitsniveau openbaar groen	Eén medewerker scalabor minder. Gaat ten koste van onderhoud openbare ruimte.	72.000	16.000	Uitzoeken?
Programma 6; sociaal domein				
Subsidies verlagen/schrappen				
- sociaal domein	Stoer, indigo, serre, MEE, Radar. Nabijheid, zorgplicht	32.000		Nee
- incidentele subsidies	Geen verplichting. Wel wenselijk ivm Nabijheid	3.000	3.000	Nee
Stoppen anti discriminatievoorziening		500	500	Nee
Stoppen armoedebeleid	op 14-2-2023 is er een raadsbesluit genomen over het inzetten hierop.	2.000	2.000	Nee
Geen kwijtschelding verlenen	op 14-2-2023 is er een raadsbesluit genomen over het inzetten hierop.	2.000	0	Nee
WMO voorzieningen; besparingsbijdrage vragen	Vanaf 2025 wordt er een inkomensafhankelijke abonnementstarief berekend.		0	Nee
Grenzen wmo vervoer inperken (km-beperking)	Er is maximering van 1.500 km per jaar.			Nee
Programma 7; Volksgezondheid en milieu				
Ongediertebestrijding beperken tot ratten	geen bestrijding eikenprocessierups e.d.	21.000	5.000	Nee
Programma 8; Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening				
Totaal			102.400	

Inkomstenverhogingen	Totale budget 2023	Inkomsten-verhoging	Opmerkingen
Programma 0; Bestuur en organisatie			
Verhuur bovenverdieping kerklaan 1 (schatting)	12.000	12.000	Thuiswerken schept mogelijkheden
Verhuur overige (indexatie restgroen)		100	
OZB verhogen	493.018	50.000	Dit betreft 10% verhoging
Verhogen overige leges burgerzaken		2.000	Indicatie, niet geadviseerd wegens meerwerk
Hondenbelasting		1.000	Indicatie, niet geadviseerd wegens meerwerk
Programma 1			
Leges APV en overige-vergunningen		1.000	Indicatie, niet geadviseerd wegens meerwerk
		66.100	
Totaal effect op exploitatie		170.055	
Andere opties:			
Reserves inzetten om de structurele lasten te verlagen. Te denken valt daarbij aan:			
Actie	Effect		
Isoleren gemeentehuis	Lagere energielasten		
Openbaar groen onderhoudsruimer inrichten	Lagere kosten openbaar groen		

Onderwerp

Kadernota 2024-2027

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023

Besluit:

1. De Kadernota 2023-2027 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 11 juli 2023

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Aan Leden van de gemeenteraad
Van Voorzitter gemeenteraad/Griffie
Datum 12 juni 2023
Betreft Behandeling Kadernota 2024-2027

Aanleiding

Op de agenda van de raadscommissie en de gemeenteraad van 11 juli 2023 staat de behandeling van de Kadernota 2024-2027 gepland. Deze memo geeft de voorgestelde behandeling weer, als vervolg op de afspraken in de vergadering van het Presidium van 12 juni 2023.

Het vaststellen van de Kadernota is een politieke zwaartepunt in een jaar. Met de kadernota stelt de raad immers de ambities, doelen en prioriteiten van het gemeentebestuur vast voor het komend jaar, inclusief de financiële kaders. De raad kan aangeven op welke terreinen minder of meer uitgegeven moet worden en het college opdragen dit verder uit te werken in de begroting. De kadernota is dus hét moment voor de raad om invloed uit te oefenen en juist daarom vinden de algemene beschouwingen plaats bij de bespreking van de kadernota. De inhoudelijke en financiële kaders worden uitgewerkt in de begroting, die de raad in het najaar ter besluitvorming krijgt voorgelegd. Na het besluit over de begroting is definitief vastgelegd waar de gemeente in 2024 aan gaat werken.

Vóór 11 juli: voorbereiding (beeldvorming)

Op weg naar besluitvorming in de gemeenteraad is voorzien in twee voorbereidende activiteiten:

1. De agenda en de stukken voor de raadsvergadering (inclusief de kadernota) worden (de dag na de bijeenkomst van het presidium) op 13 juni 2023 via iBabs aan de raads- en commissieleden toegezonden (en gepubliceerd);
2. technische/beeldvormende raadsinformatieavond 15 juni: financiële toelichting op kadernota, beantwoording vragen van commissie- en raadsleden;
3. schriftelijke vragenronde: indiening van schriftelijke vragen vóór maandag 26 juni 2023, waarna beantwoording plaatsvindt op vrijdagochtend 30 juni 2023.

N.b.-1: het Presidium heeft afgesproken om de kadernota niet te behandelen in de raadscommissie, maar integraal in de raadsvergadering, net als voorgaande jaren.

N.b.-2: Het college probeert om de raad nog voor het sluiten van de termijn voor het indienen van schriftelijke vragen te informeren over de meicirculaire.

11 juli: oordeel- en besluitvorming

De agenda van de raadsvergadering van 11 juli staat vrijwel geheel in het teken van de Kadernota. Er zijn geen andere inhoudelijke punten geagendeerd. De vergadering begint met de installatie van de kinderburgemeester. Na de kadernota volgen alleen nog het afscheid van een vertrekkend raadslid, de procedure rond het toelaten van zijn opvolger en de rondvraag.

De behandeling van de kadernota verloopt als volgt

1. Algemene beschouwing op totale kadernota, inclusief politiek-bestuurlijke vragen per fractie en indienen evt. moties en amendementen
 - Volgorde algemene beschouwingen: R'74; PAK; BGR
 - Na elke algemene beschouwing fractie: mogelijkheid voor evt. (korte) verduidelijkende vragen vanuit andere fracties (geen debat, geen politieke vragen)

- Bij voorkeur niet interromperen tijdens de algemene beschouwingen
- 2. Schorsing: beraad en tijd voor fracties en college voor voorbereiding reactie
- 3. Debat 1^e termijn
 - Gelet op het bevorderen van een duale discussie krijgen na de schorsing eerst de fracties gelegenheid om op elkaar te reageren
 - Daarna krijgen de leden van het college de gelegenheid hun reactie te geven op de algemene beschouwingen, de politiek-bestuurlijke vragen en de ingediende moties en amendementen
- 4. Schorsing: beraad voor fracties en college (indien nodig)
 - Fracties benutten deze tijd o.a. om te bezien of evt. reeds ingediende moties of amendementen ingetrokken worden, of dat evt. nieuwe moties of amendementen ingebracht worden. Per fractie is een kamer beschikbaar op de eerste verdieping van het gemeentehuis
- 5. Debat 2^e termijn
 - Fracties krijgen desgewenst gelegenheid om op elkaars eerdere inbreng en indien van toepassing specifiek op moties en amendementen te reageren
 - Daarna krijgen de leden van het college de gelegenheid om te reageren m.n. op de ingebrachte moties en amendementen (indien van toepassing)
- 6. Besluitvorming
 - Als eerste stemming over evt. amendementen
 - Vervolgens over de Kadernota
 - Tot slot over evt. moties

Moties en amendement

Het indienen van een motie of amendement zijn belangrijke instrumenten van de raad. We herhalen kort welk instrument in welke situatie van toepassing kan zijn en welke vereisten er gelden voor indienen en behandeling.

Motie

- Een motie is een korte verklaring over een onderwerp, waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken, zonder dat daaraan rechtsgevolgen zijn verbonden. Aan de motie kan de initiatiefnemer desgewenst een oproep toevoegen aan het college of de raad om tot actie over te gaan.
- Het gaat bij een motie niet om een wijziging van een voorgesteld raadsbesluit (dat is een amendement), maar om een uitspraak over het onderwerp dat wordt besproken.
- Een motie kan worden ingediend vanuit één of meerdere raadsleden (of -fracties). Een motie dient tijdens de raadsvergadering schriftelijk te worden ingediend bij de voorzitter van de raad, ondertekend door minimaal één lid van de raad.
- Het college (ic. de portefeuillehouder) kan in reactie op de ingediende motie de motie 'omarmen', 'ontraden' of 'overbodig beschouwen'. De raadsleden/fractie(s) die de motie hebben ingediend kunnen op basis van de reactie ertoe besluiten de motie in te trekken (het politieke punt is dan gemaakt), of deze alsnog in stemming te brengen. Indien een motie is ingediend over een voorstel dat bij de raad ter besluitvorming voorligt, besluit de raad éérs over het raadsvoorstel, en dán over de motie (zie artikel 19, Reglement van Orde gemeenteraad Rozendaal, 2023).
- Als een meerderheid van de gemeenteraad voor de motie stemt, is deze aanvaard. Het college buigt zich vervolgens over de meest passende wijze van uitvoering. In de regel komt het college (ic. de portefeuillehouder) bij de raad met een voorstel terug, of laat de raad op andere wijze weten hoe aan de motie invulling wordt gegeven (actieve informatieplicht). Het college is niet gehouden aan de (letterlijke) uitvoering van de motie: aan een motie zijn geen rechtsgevolgen

verbonden. Een motie is dus niet bindend, het is geen wijziging van een besluit. Het is wel een door de raad(smeederheid) gedragen politieke uitspraak.

Amendement

- Een amendement is een voorstel tot wijziging van de tekst van het voorgesteld besluit dat het college aan de raad voorlegt (artikel 147b Gemeentewet). Een amendement kan schriftelijk worden ingediend bij de voorzitter van de raad, zolang de beraadslagingen nog niet zijn afgesloten. Op een amendement kan ook weer een wijzigingsvoorstel worden ingediend, een zogenoemd subamendement.
- Voor het indienen van een amendement gelden dezelfde voorwaarden: schriftelijk, via de voorzitter, en ondertekend door de indiener(s) (= minimaal één raadslid – in de praktijk minstens één fractie). De formulering van een amendement moet zodanig zijn dat de tekst ervan geschikt is om (zo goed als) letterlijk in het ontwerpbesluit te verwerken (zie artikel 1 en 31 van het Reglement van Orde gemeenteraad Rozendaal, 2023).
- De behandeling van een amendement gaat altijd vooraf aan de behandeling van het collegevoorstel, dat daarna inclusief de door de raad vastgestelde wijzigingen in stemming wordt gebracht (zie artikel 19, Reglement van Orde gemeenteraad Rozendaal, 2023).
- Als een meerderheid van de raad het (sub)amendement steunt wordt het oorspronkelijk voorgestelde raadsbesluit gewijzigd vastgesteld. Een aangenomen amendement kan door het college niet naast zich neer worden gelegd. Het college is er dus toe gehouden om het geamendeerde besluit uit te voeren.

Vorbereiding, afstemming en ondersteuning bij moties of amendementen

- Tijdig onderling uitwisselen van moties en amendementen, om steun te verkennen en te bezien of gezamenlijk indienen mogelijk en raadzaam is. Om verdere steun te vergaren, of een motie of amendement bij te stellen, kan er tijdens de vergadering om een schorsing gevraagd worden.
- Vooraf de portefeuillehouder informeren over een evt. motie of amendement is wenselijk. Dit is geen formele eis, maar een veel gehanteerde beleefdheidsafpraak. Dit stelt het college/de portefeuillehouder in staat om zich voor te bereiden en ter vergadering beargumenteerd te reageren op de motie of het amendement.
- Er zijn formats beschikbaar voor het opstellen van een motie en amendement.
- De griffie doet een check op vormvereisten van evt. moties en amendementen.
- De griffie biedt op verzoek van een raadslid ondersteuning in het opstellen van een motie/amendement (vorm en/of formulering): griffie@rozendaal.nl , 06-10927484/026-3843661.
- Moties en amendementen worden, voor zover vooraf gereed, in iBabs gezet, tot aanvang raadsvergadering vertrouwelijk, tijdens de raadsvergadering openbaar.
- De griffie verspreidt in aanvulling op iBabs desgewenst ook papieren kopieën van de evt. moties/amendementen.

Kadernota 2024 - 2027

Technische informatieavond

15 juni 2023

Gemeente
ROZENDAAL

Doel

- Toelichting Kadernota
- Technische vragen
- Vervolgproces

Vervolgproces

- 13 juni ontvangst Kadernota 2024 - 2027
- 15 juni technische informatieavond
- 26 juni inleveren technische vragen
- 30 juni ontvangst beantwoording technische vragen
- 11 juli raadsvergadering ter besluitvorming Kadernota 2024 – 2027
- 11 juli tot 10 oktober verwerken Kadernota in de Begroting 2024 - 2027
- 17 oktober ontvangst Begroting 2024 – 2027
- 30 oktober inleveren technische vragen
- 3 november ontvangst beantwoording technische vragen
- 7 november raadsvergadering ter besluitvorming Begroting 2024 - 2027

Kadernota stap 1:

Meerjarenbegroting o.b.v. onvermijdelijke ontwikkelingen

Gemeente
ROZENDAAL

	2024	2025	2026	2027
Saldo uit de begroting 2023-2026	148.104	239.435	- 95.488	- 95.488
Inflatie ²	- 122.500	- 140.000	- 157.500	- 175.000
<i>Programma 0</i>				
CAO	- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000
Gelders Archief	- 804	- 932	- 1.060	- 1.190
GMRAN	- 1.892	- 2.137	- 2.295	- 2.295
Gemeentefonds; septembercirculaire 2023	46.000	58.000	173.000	173.000
Inflatiecorrectie OZB inkomsten	16.750	35.000	38.500	40.000
Correctie rente-inkomsten i.v.m. stijgende rente	60.000	60.000	60.000	60.000
<i>Programma 1</i>				
VGGM-huisvesting				- 20.000
<i>Programma 4</i>				
BVO DRAN	- 7.611	- 14.817	- 22.688	- 33.444
<i>Programma 6</i>				
MGR SD	- 13.571	- 13.419	- 9.542	- 5.858
Vluchtelingenwerk	- 7.700	- 7.700	- 7.700	- 7.700
<i>Programma 7</i>				
ODRA	- 8.000	- 9.515	- 11.136	- 12.713
VGGM	- 27.688	- 27.688	- 27.688	- 27.688
Saldo na onvermijdelijke ontwikkelingen	31.088	126.227	- 113.597	- 151.808

Kadernota stap 2:

Meerjarenbegroting met waarschijnlijkheden

	2024	2025	2026	2027
Saldo uit de begroting 2024-2027	31.088	126.227	- 113.597	- 151.808
<i>Programma 0</i>				
Wet versterking decentrale rekenkamers	- 10.000	- 10.000	- 10.000	- 10.000
Gemeentefonds	50.000	0	0	- 30.000
<i>Programma 2</i>				
Fietspaden				- 11.250
Wegen	- 9.000	- 18.000		
<i>Programma 5</i>				
Bomenplan	- 5.000	- 5.000	- 25.000	
Saldo voor nader uit te werken ontwikkelingen	57.088	93.227	- 148.597	- 203.058

Kadernota stap 3:

Nader uit te werken onderwerpen

- Het gemeentefonds
- Organisatieontwikkeling
- Verduurzamen gemeentehuis
- Op peil brengen veiligheidsaspecten gemeentehuis
- Sociaal Domein
- Milieu
- Aanzuiveren bestemmingsreserves

Nader uit te werken onderwerpen

Onderwerpen	Incidenteel		Meerjarig	
	Schatting effect minimaal	Schatting effect maximaal	Schatting effect minimaal	Schatting effect maximaal
Gemeentefonds			50.000	150.000
Organisatieontwikkeling	50.000	150.000	50.000	150.000
Verduurzamen gemeentehuis	110.000	230.000		5.000
Veiligheidsaspecten Gemeentehuis	40.000	80.000	n.t.b.	n.t.b.
Sociaal domein			50.000	200.000
Onzekerheden energietransitie			40.000	80.000
Totaal	200.000	460.000	190.000	585.000

Gemeente
ROZENDAAL

Saldo met inachtneming van nader uit te werken onderwerpen minimale
schatting. (€ 190.000)

2024	2025	2026	2027
-132.912	-96.773	-338.597	-393.085

Kadernota stap 4:

Meicirculaire

De doorrekening van de ontvangen meicirculaire zorgt voor een positief effect.

	2024	2025	2026	2027
Saldo uit de begroting 2023-2026	148.104	239.435	-95.488	-95.488
Saldo na onvermijdelijke ontwikkelingen	31.088	126.227	-113.597	-151.808
Saldo voor nader uit te werken ontwikkelingen	57.088	93.227	-148.597	-203.058
Saldo na nader uit te werken onderwerpen (min.)	-132.912	-96.773	-338.597	-393.085
Meicirculaire	100.672	74.643	38.601	113.216
Saldo na verwerking meicirculaire (min.)	-32.240	-22.130	-299.996	-279.869

Kadernota stap 5:

Dekking

- Gemeentefonds
- Onroerendzaakbelasting
- Aanspreken reserves
- Bezuinigen

Onroerendzaakbelasting

Jaarlijkse stijging van 5,5% bovenop de inflatie correctie levert het volgende op:

	2024	2025	2026	2027
Extra OZB verhoging van 5,5% per jaar	28.500	50.500	74.250	107.750

	2024	2025	2026	2027
Saldo na nader uit te werken onderwerpen	-132.912	-96.773	-338.597	-393.085
Extra inkomsten OZB	28.500	50.500	74.250	107.750
Saldo mutatie reserves	- 104.412	- 46.273	- 264.347	- 285.335

Gemeente
ROZENDAAL

N.B. 5.5% is gebaseerd op toegroeien naar een niveau dat pas bij de regio

Reserve

Op basis van het voorlopige resultaat is er dekking nodig vanuit de reserve.

	2024	2025	2026	2027
Saldo na nader uit te werken onderwerpen	-132.912	-96.773	-338.597	-393.085
Extra inkomsten OZB	28.500	50.500	74.250	107.750
Saldo mutatie reserves	- 104.412	- 46.273	- 264.347	- 285.335

De inzet van de reserves is nodig om de tekorten te dekken. Over de periode van 2024-2027 is per saldo een onttrekking uit de reserve nodig van € 700.367 op basis van de minimum inschatting van de nader uit te werken onderwerpen. De effecten hiervan zijn:

Algemene reserve per 31-12-2022	€ 4.321.435
Claims per 31-12-2022	€ 905.460
	€ 3.415.975
Minimale benodigde reserve	€ 1.475.000
Vrij besteedbare algemene reserve	€ 1.940.975
Dekking tekorten 2024-2027	€ 700.367
Vrij besteedbare algemene reserve	€ 1.240.608

Bezuinigen

Er is uitgezocht welke bezuinigen er doorgevoerd kunnen worden. Het resultaat hiervan is heel summier. Uit het overzicht dat is toegevoegd als bijlage van de kadernota blijkt ook dat wij echt al in de korst van de kaas zitten.

Gemeente
ROZENDAAL

Opties tot bezuinigingen	Opmerkingen	Totale budget 2023	Mogelijke bezuiniging	Aanpassen
Programma 0; Bestuur en organisatie				
Verlagen post representatie	Hier geven wij een negatief advies op. De nieuwjaarsreceptie zou dan moeten vervallen, maar ook de kinderburgermeester. Wij willen juist zorgen voor de verbinding met de inwoners.	16.500	3.500	Nee
Geen deelname GMR	Wij willen ons niet isoleren in de regio. Effect daarvan is breder dan GMRAN. Daarom adviseren wij hier negatief op.	15.000	15.000	Nee
Extern advies bestuursondersteuning	Dit betreft incidentele kosten om college goed te laten functioneren. Noodzakelijk voor kwaliteit	2.500	2.500	Nee
Inhuur P&O	Onvermijdelijk. Vaste capaciteit op dit niveau onbetaalbaar. Zonder betekent te veel risico op fouten/boetes/procedures	13.000	3.000	Nee
Verlagen post opleidingen/cursussen	Jaren achterstand aan het bijwerkene. Ongewenst	7.000		Nee
Schrappen post voor teambuilding	Onwenselijk ivm cohesie team waar vaak op elkaar moet worden terugvallen	5.000	5.000	Nee
Verlagen post organisatieontwikkeling	Er is meer geld nodig om de organisatie toekomstbestendig te maken	43.000		Ja, maar verhogen.
Niet essentiële abonnementen opzeggen	Marginaal	9.500	700	Ja
Afstoten werf	Mogelijke opbrengst perceel is incidenteel. Evt. Opbrengst naar reserves en renteopbrengsten. Alternatieve locatie voor eigen materieel niet voorhanden.	3.000	1.000	nog niet?
Medewerker buitendienst aannemen tbv maaien/knippen/straten	Komt dan weer terug als personeelslasten. Besparing te weinig tov risico		7.000	
Programma 1; openbare orde en veiligheid				
Buurtbemiddeling/preventieadviseur	Blijkt af en toe nodig. Nabijheid. Niets aan doen	1.200	1.200	Nee
Programma 2; Verkeer en vervoer				
Minder reinigen wegen	Wij geven hier een negatief advies op. Halvering zou zorgen voor minder kwaliteit, die nu al ter discussie staat. Hier kunnen wij direct iets betekenen voor inwoners	13.000	7.000	Nee
Verlagen onderhoudsniveau wegen	Minder repareren. Is al eerder op bezuinigd	30.000	5.000	Nee
Verminderen onkruidbestrijding	Wij geven hier een negatief advies op. Halvering zou zorgen voor minder kwaliteit, die nu al ter discussie staat. Hier kunnen wij direct iets betekenen voor inwoners	8.000	4.000	Nee
Gladheidsbestrijding beperken tot doorgaande wegen	Alleen doorgaande wegen strooien. Niet rommelen met veiligheid	6.000	3.000	Nee
Programma 3; economie				
Subsidies verlagen/schrappen - economische promotie	Subsidie toerisme (TVAW). Regionale verplichting	4.000		nee
Programma 4; Onderwijs				

Opties tot bezuinigingen	Opmerkingen	Totale budget 2023	Mogelijke bezuiniging	Aanpassen
Programma 5; Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie				
Subsidies verlagen/schrappen				
- sport	Betreft kleine subsidies waarmee we sociale verbinding steunen. Evaluatie op doelmatigheid en effect kan mogelijk leiden tot herverdeling, maar niet tot vermindering van bijdragen. Met deze bijdragen maken we het verschil.	3.000		Nee
- kunst en cultuur	zie toelichting sport	4.500		Nee
- media	zie toelichting sport	37.000		Nee
- toerisme	zie toelichting sport	300		Nee
Open monumentendag afschaffen	zie toelichting sport	1.000	1.000	Nee
Verminderen maaiwerk/haagknippen	Halvering. Raad was al ontevreden. Hier kunnen wij direct iets betekenen voor	26.000	13.000	Nee
Speeltoestellen niet vervangen/herschikken	Deze vervangen we niet na het einde van de levensduur. Dit hoort bij onze taken en zorgt voor de nabijheid van de overheid.	4.000	4.000	Nee
Verlagen kwaliteitsniveau openbaar groen	Eén medewerker scalabor minder. Gaat ten koste van onderhoud openbare ruimte.	72.000	16.000	Uitzoeken?
Programma 6; sociaal domein				
Subsidies verlagen/schrappen				
- sociaal domein	Stoer, Indigo, serre, MEE, Radar. Nabijheid, zorgplicht	32.000		Nee
- incidentele subsidies	Geen verplichting. Wel wenselijk ivm Nabijheid	3.000	3.000	Nee
Stoppen anti discriminatievoorziening		500	500	Nee
Stoppen armoedebeleid	op 14-2-2023 is er een raadsbesluit genomen over het inzetten hierop.	2.000	2.000	Nee
Geen kwijtschelding verlenen	op 14-2-2023 is er een raadsbesluit genomen over het inzetten hierop.	2.000	0	Nee
WMO voorzieningen; besparingsbijdrage vragen	Vanaf 2025 wordt er een inkomensafhankelijke abonnementsstarief berekend.			0 Nee
Grenzen wmo vervoer inperken (km-beperking)	Er is maximering van 1.500 km per jaar.			Nee
Programma 7; Volksgezondheid en milieu				
Ongediertebestrijding beperken tot ratten	geen bestrijding eikenprocessierups e.d.	21.000	5.000	Nee
Programma 8; Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening				
Totaal			102.400	

Samenvatting

	2024	2025	2026	2027
Saldo uit de begroting 2023-2026	148.104	239.435	-95.488	-95.488
Saldo na onvermijdelijke ontwikkelingen	31.088	126.227	-113.597	-151.808
Saldo voor nader uit te werken ontwikkelingen	57.088	93.227	-148.597	-203.058
Saldo na nader uit te werken onderwerpen (min.)	-132.912	-96.773	-338.597	-393.085
Saldo na extra inkomsten OZB	-104.412	-46.273	-264.347	-285.335
Meicirculaire	100.672	74.643	38.601	113.216
Saldo na verwerking meicirculaire (min.)	-3.740	28.370	-225.746	-172.119
Aanvulling nader uit te werken onderwerpen (max.)	-395.000	-395.000	-395.000	-395.000
Saldo na verwerking meicirculaire (max.)	-398.740	-366.630	-620.746	-567.119

Globaal beeld: Meerjarig negatief ook bij minimale ambities en redelijke groei OZB.

Dekking uit reserves mogelijk voor een aantal jaren. Voor hoe lang is afhankelijk van welke keuzen worden gemaakt t.a.v. de OZB en de ambities.

Nader uit te werken onderwerpen

Organisatieontwikkeling

Doel: weerbare en wendbare organisatie, gericht op belang van groen en nabijheid

- Sinds oktober '22 volgende stap gezet in inzicht in noodzakelijke ontwikkelingen binnen de domeinen
- Leidt tot eerste globaal inzicht in significante toename in noodzakelijk budget
- En roept het beeld op van een jaarlijks terugkerende opgave

In de indicatie van kosten is nu o.a. rekening gehouden met:

- HRM-verplichtingen
- Domeinontwikkelingen
- Overige ontwikkelkosten
- huidige ontwikkelbudget dat is gericht op uitbesteding van taken (42.000)

Regionale en sub-regionale ontwikkelingen

Nader uit te werken onderwerpen

Gemeentehuis

Verduurzamen gemeentehuis

- Eenmalige kosten tussen de € 110.000 - € 230.000.
- Meegenomen mogelijke subsidie.
- Jaarlijkse besparing op energielasten ca. € 5.000.

Op peil brengen veiligheidsaspecten gemeentehuis

In samenhang met verduurzaming.

- Bouwkundige aspecten van veiligheid incl. informatieveiligheid
- Bouwkundige aspecten van arbeidsomstandigheden.
- Scheiding van openbare ruimten en werkruimten.

Dienstverlening.

- Privacy voor onze inwoners.
- Toegankelijkheid voor mindervaliden.

Incidentele kosten tussen de € 40.000 tot € 80.000.

Nader uit te werken onderwerpen

Sociaal Domein

- Ontwikkelingen jeugd
- Ontwikkelingen inkomen
- Ontwikkelingen ontheemden/vluchtelingen

Nader uit te werken onderwerpen

Milieu

Energietransitie

- Buurt Uitvoeringsplannen.
- Advieskosten.

Klimaatadaptatie

- Infrastructuur.
- Bomenbestand.

Financiering

- Kredieten.
- Rijks- en provinciale subsidies en/of meerjarige bijdragen.
- Mogelijke meerkosten vanaf 2026.

Meerkosten tussen de € 40.000 en € 80.000.

Beantwoording technische vragen Kadernota 2024-2027

Kadernota 2024-2027			
1	BGR	V	<u>OZB en dekking</u> Bij welke stijging van OZB vervalt de 'strafkorting' vanwege niet volledig benutten van belastingruimte door Rozendaal?
		A	<i>Wij vermoeden dat u met strafkorting duidt op de korting in het gemeentefonds. Daar wordt een korting doorgevoerd op basis van de woz waardes x het landelijk gemiddelde tarief x 80%. Deze 'korting' verandert niet door een ozb verhoging in Rozendaal. In 2022 bedroeg onze opbrengst ozb ongeveer € 115.000 meer dan de korting die in het gemeentefonds was opgenomen (op een totale opbrengst van € 452.000). Als wij het tarief voor de ozb verhogen, verandert de korting niet en is de meeropbrengst volledig voor de gemeente.</i>
2	BGR	V	<u>Opvang ontheemden</u> Welke kosten zouden bijvoorbeeld niet volledig worden gecompenseerd?
		A	<i>De kosten uit de transitiefase (opstart) worden volledig vergoed. De kosten uit de beheerfase moeten worden bekostigd uit een daggeldvergoeding. Dat is een bedrag per beschikbare plek per dag. Het is zaak binnen dit budget te blijven. Er zijn ambtelijke toezeggingen gedaan dat een overschrijding op dit budget vergoed wordt, maar de regelgeving is aan verandering onderhevig. Absolute zekerheid is hier niet over.</i> <i>Ontheemden kunnen net als de andere inwoners van Rozendaal een beroep doen op Wmo/jeugdhulp en leerlingenvervoer. Ze vallen onder de Dienstverleningsovereenkomst met Rheden. Wij worden als gemeenten deels gecompenseerd voor deze kosten, inclusief extra kosten voor publieke gezondheid (zoals vaccinaties). We ontvangen hiervoor extra middelen in het Gemeentefonds, via de zogeheten 'meerkostenregeling gemeentelijke zorgtaken'. Het totaalbedrag voor compensatie wordt vastgesteld op basis van daadwerkelijke aantallen opgevangen Oekraïense ontheemden, maar de compensatie is dus niet op declaratiebasis.</i>
3	BGR	V	<u>Meerjarenbegroting</u> Zit hier dezelfde inflatiecorrectie op als op de OZB?
		A	<i>Ja</i>
4	PAK	V	<u>Specifieke uitkeringen (pag 4)</u>

			Welke potentie ziet het college in de specifiek doeluitkeringen? Vragen deze specifieke doeluitkeringen in het algemeen om een cofinanciering van de gemeente? Een andere vorm van specifieke doeluitkeringen kunnen subsidies zijn. Welke potentie ziet het college hier? en is er iets te zeggen over de gemiddelde orde grootte van de subsidie percentages?
		A	<i>Specifieke doeluitkeringen geven het college de mogelijkheid om zonder dat dit ten koste gaat van eigen middelen specifieke taken uit te voeren. Bij specifieke doeluitkeringen is geen sprake van cofinanciering. Het kan echter wel zo zijn dat de kosten voor het uitvoeren van de regeling hoger liggen dan waarin de regeling voorziet. De gemeente zal dit dan uit haar eigen begroting moeten halen. Een eenduidig antwoord is niet mogelijk. Er is een zeer breed palet aan subsidies met ieder eigen voorwaarden waaronder specifieke percentages eigen bijdrage.</i>
5	PAK	V	<u>Uitgangspunten (pag. 5)</u> Wat is het effect op onze reserves als de kapitaallasten niet worden geactiveerd vs het effect op onze jaarlijkse begroting? Kunt u het verloop illustreren?
		A	<i>Investering worden geactiveerd, omdat deze een hoge waarde en een langere levensduur hebben. Hierdoor landen de lasten geleidelijk in onze exploitatie. Om dit te kunnen doen moet we afschrijven op de investering. Deze afschrijving zijn de kapitaallasten. In de financiële verordening is opgenomen wat de afschrijvingstermijnen van verschillende soorten activa (investeringen) zijn. De termijn van afschrijving zorgt naast het investeringsbedrag voor de hoogte van de kapitaallasten. Deze posten moeten binnen de begroting gedekt worden.</i> <i>Als wij de investeringen niet activeren en jaarlijks afschrijven, dan wordt de reserve in een keer verminderd met het bedrag van de investering.</i>
6	PAK	V	<u>Uitgangspunten.</u> “OZB Wordt stapsgewijs verhoogd naar in de regio gehanteerd niveau.” Hoe wordt dit niveau gedefinieerd? Bijv. Gemiddelde OZB per WoZ euro van de direct omringende gemeenten? Of?
		A	<i>Bij de uitwerking hiervan is gekeken naar de tarieven die gelden in de bij ons omliggende gemeenten. De gemeente Rheden lijkt daarbij na Rozendaal het laagste tarief te hanteren. De stapsgewijze verhoging gaat tot het niveau dat Rheden vooralsnog hanteerde.</i>
7	PAK	V	<u>VGGM, Brandweerkosten</u> In de MJB begroting 2023-2026 is in programma 1 reeds een stijging van de brandweerkosten van 61k€ verwerkt voor de jaren 2024-2026. Komen de in de tabel van de kadernota genoemde jaarlijkse VGGM bedragen van 27.688 nog extra

			boven op de voorziene kostenstijging in de MJB 23-26 (meer dan een verdubbeling van de extra VGGM kostenstijging) of is er overlap met de reeds voorziene kostenstijging van 61k t/m 2026 waardoor het netto effect slechts een stijging van ca. 8k€ jaarlijks is?
		A	<i>Voor de VGGM hebben wij de het verschil tussen de reeds begrote bijdrage afgezet tegen de nieuwe bekende bijdrage afgezet. Dit levert een stijging op van € 27.688, deze stijging geldt voor alle daaropvolgende jaren.</i>
8	PAK	V	<u>Ontwikkelingen van het Gemeentefonds</u> U schets op blz. 8 en 10 mogelijke ontwikkelingen van het gemeentefonds. In de presentatie op slide 8 (stap 4) is de meest recente en meest betrouwbare ontwikkeling van het gemeentefonds conform meicirculaire gegeven. Zou u niet op deze mei circulaire informatie moeten begroten en de op blz. 8 & 10 geschetste onzekerheden t.a.v. het gemeentefonds laten vervallen daar deze van voor de mei circulaire zijn?
		A	<i>Bij het opstellen van de Kadernota was de meicirculaire nog niet beschikbaar. Bij het opstellen van de begroting maken wij gebruik van de meicirculaire en gebruiken we niet de bedragen genoemd op bladzijde 8 en 10. De juiste bedragen zijn wel meegenomen in de presentatie op de technische avond.</i>
9	PAK	V	<u>Op peil brengen veiligheidsaspecten gemeentehuis</u> Wat is de aanleiding of verandering t.o.v. de afgelopen jaren waarom aanpassingen vanuit veiligheid voor het gemeentehuis noodzakelijk worden geacht? Aan welke maatregelen wordt gedacht en welk veiligheidsrisico wordt daardoor gemitigeerd?
		A	<i>Het gaat hier in de kern om goed werkgeverschap en professionele dienstverlening waarin een de norm verschuift rondom veilige werkomstandigheden. Een concrete aanleiding zoals een veiligheidsincident is er nog niet. Maar juist om dat te voorkomen is er vanuit zowel informatieveiligheid, privacy als fysieke veiligheid een striktere scheiding tussen de publieke en niet-publieke werkruimte wenselijk. Een belangrijk aspect van de beoogde aanpassingen is het realiseren van een glazen scheidingswand tussen de publiek toegankelijke ruimte en de werkruimte.</i>
10	PAK	V	<u>Organisatieontwikkeling</u> In de MJB 2023-2026 is in programma 0 reeds een stijging van ca. 72k€ jaar op jaar (219k€ totaal 24-26) opgenomen. Hoe heeft u de bandbreedte van 50-150k€ jaarlijks voor organisatieontwikkeling in de kadernota voorzien? Als extra op de reeds in de MJB 23-26 opgenomen jaar op jaar stijging van ca. 72k (m.a.w. een verdubbeling tot verdrievoudiging van de reeds voorziene jaarlijkse stijging in uitgaven)? Of als een bruto ontwikkeling en daarmee een bandbreedte van -20k tot +78k ten opzichte van de reeds begrote stijging?

		A	<i>De bandbreedte is het gevolg van doorrekening van voorziene jaarlijks terugkerende meerkosten ten opzichte van de huidige begroting; een nieuw, extra bedrag, niet voorzien in de vorige meerjarenbegroting.</i> <i>Deze extra ontwikkelingen hangen in hoofdzaak samen met de verplichting om te voldoen aan (deels nieuwe) CAO-verplichtingen vooruitdiensttredingsvergoedingen, verlofsparen, functiebeschrijving en waardering en voor de aanpak voor passende arbeidsomstandigheden (RI&E). De overige te verwachten, maar nog niet volledig te specificeren, kosten komen door voortdurende bewegingen in het personeelsbestand en de inrichting van de organisatie, volgend op de werkwijze die met de raad is gedeeld in de informatiesessie op 18 oktober 2022. Tot slot spelen ook blijvend noodzakelijke investering in het lerend vermogen van de organisatie en projecten zoals kwaliteitsborging t.b.v. contractbeheer een rol.</i>
11	PAK	V	<u>Verduurzamen vastgoed (n.a.v. pag. 14)</u> Hoe moeten wij de opmerking lezen dat er geen budget opgenomen wordt voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed terwijl op blz. 9 110k-230k genoemd wordt ter verduurzaming gemeentehuis.
		A	<i>Er is nog geen budget opgenomen in de Kadernota 2024-2027. Op bladzijde 9 wordt aangegeven wat de inschatting is van deze kosten. Dit moet echter nog nader onderzocht worden voor de begroting 2024-2027.</i>
12	PAK	V	<u>Verbetering fietspaden</u> In 2023 hebben we besloten de fietspaden on hold te zetten. Dan zijn er toch ook geen extra afschrijvingskosten in 2027.
		A	<i>Het is on hold gezet tot 2026 met het voornemen om dit te heroverwegen in 2025 als er wellicht uitzicht is op externe bijdragen. Met een investering in 2026 zorgt dat voor een extra afschrijvingslast in 2027.</i>
13	PAK	V	<u>Indicatieve bezuinigingen</u> In de tabel wordt bij “bezuiniging op wegen” bij de opmerking aangegeven dat al eerder bezuinigd is op het onderhoudsniveau wegen. Kunt u toelichten wat voor soort bezuinigingen dat waren en of de voorgestelde reparaties van sleuven hier onder vallen?
		A	<i>In eerdere bezuinigingsronden is dit meegenomen. Bij het in de raad besproken wegenplan is uitgegaan van een andere programmering, waarbij uitgegaan wordt van de noodzaak tot renoveren in plaats van de wegen fysiek aansluitend te renoveren. De reparaties van sleuven doen we een keer in de paar jaar. Dit i.v.m. kostenbesparing.</i>
14	PAK	V	<u>Indicatieve bezuinigingen</u>

			Is er verband tussen de genoemde bezuinigingen op groen door “aannemen medewerker buitendienst” in prog. 0; prog. 2 “verminderen onkruidbestrijding”; prog 5 “verminderen maaiwerk/haagknippen” en prog. 5 “verlagen kwaliteitsniveau openbaar groen” Zo ja hoe moeten wij de combinatie lezen?
		A	<i>Er is een verband tussen deze werkzaamheden. Op het moment dat wij iemand aannemen voor het uitvoeren van deze werkzaamheden verwachten wij dat dit een positief effect heeft op de totale kostenposten.</i>
15	PAK	V	<u>Tabel pag. 23</u> Wat zijn de componenten van de 10% OZB verhoging die in de tabel genoemd worden? Is dit de samenstelling van inflatie en voorgestelde verhoging van 5,5%?
		A	<i>De 10% was een eerste globale inschatting. De uiteindelijke verdere doorrekening is uitgekomen op de 5,5% extra verhoging en de inflatie in 2024 van 5%.</i>
16		V	(algemeen n.a.v. kadernota en technische informatie op 15 juni jl.) Is onze interpretatie van blz. 13 van de presentatie op de kadernota van 15 juni jl. correct dat de gepresenteerde cijfers met de aanduiding "saldo na verwerking meicirculaire (min.)" opgebouwd zijn uit de navolgende componenten? • Een geleidelijke verhoging van de OZB in 4 jaar (naar het niveau van de gemeente Rheden). • De definitieve cijfers van de meicirculaire 2023 • Onvermijdelijke ontwikkelingen als omschreven op blz. 4 van de presentatie • De "waarschijnlijkheden" genoemd op blz. 5 • De "nader uit te werken onderwerpen" en wel de minimale versie daarvan als omschreven op blz. 7. En klopt het dat hiervan uitgaande er over de jaren 2024 t/m 2027 een tekort in de begroting is geraamd van totaal ca. € 375.000?
		A	<i>In de verwachte minimale begroting met de bovenstaande uitwerking komt inderdaad uit op een tekort van ongeveer € 375.000. Het college vreest echter dat dit minimale scenario niet realistisch is.</i>
17		V	Op blz. 5 van de presentatie (Meerjarenbegroting met waarschijnlijkheden) worden opbrengsten Gemeentefonds over de jaren 2024 t/m 2027 meegerekend (resp. 50.000, 0, 0, -30.000). Deze cijfers maken ook onderdeel uit van de bij vraag 1 bedoelde doortelling. Betreffen deze cijfers niet een aanname die door de definitieve cijfers uit de meicirculaire zijn "overruled"? Met andere woorden, is hier niet sprake van een dubbeltelling van een geraamd en een definitief bedrag?

	A	<i>De op bladzijde 5 meegenomen uitwerkingen van het gemeentefonds waren een globale inschatting. Per abuis zijn deze niet teruggedraaid in het staatje met de uitkomsten vanuit de mei-circulaire. Er is dus sprak van een dubbeltelling. Het gevolg hieran is dat 2024 op basis van de kadernota € 50.000 negatiever wordt en in 2027 wordt het bedrag € 30.000 positiever.</i>

Onderwerp

Kadernota 2024-2027

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023

Besluit:

1. De Kadernota 2024-2027 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 11 juli 2023

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

ALGEMENE BESCHOUWINGEN 2023

Geachte voorzitter, wethouders, raadsleden en overige toehoorders,

Allereerst dank aan het college en de ambtenaren voor de kadernota, de daaropvolgende technische informatiebijeenkomst met een heldere technische toelichting op de kadernota onder leiding van wethouder Warmerdam en de moeite die is gedaan om de technische vragen te beantwoorden. Wij hebben daar veel waardering voor.

Voor ons ligt de kadernota. Deze kadernota is geschreven vanuit het perspectief dat alle zeilen bijgezet dienen te worden om de gemeentelijke begroting min of meer sluitend te krijgen dan wel tekorten zo beperkt mogelijk te houden de komende jaren.

Dat is een punt van zorg en Rosendaal'74 verwacht niet dat een paar incidentele bezuinigingen links en rechts voldoende garanties bieden voor een stabiele en gezonde financiële positie van de gemeente Rozendaal op de langere termijn.

Rosendaal'74 vraagt het college en de ambtenaren daarom om met visie en een open mind naar de toekomst te kijken en te onderzoeken waar kansen liggen om de toekomstbestendigheid van de gemeente Rozendaal nu en op de langere termijn structureel te verbeteren en te borgen.

Wij vragen aandacht voor de volgende onderwerpen.

Financiële positie Rozendaal

Het verwachte tekort in de aankomende jaren verwachten we in principe te kunnen financieren uit eigen vrije reserves met inachtneming van een uitgavenbegroting die alleen maar zichtbare meerwaarde heeft voor de burgers. Alle gemeenten in Nederland tasten in het duister omtrent het rijksoverheidsbeleid inzake het gemeentefonds na 2026. Standpunt van Rosendaal'74 is om de aangeduide tekorten over de jaren 2024-2027 te accepteren tot een maximale onttrekking van de reserves van € 500.000 en per jaar grondig te evalueren hoe dan de situatie is en daar waar mogelijk bijsturing te geven

Een verhoging van de OZB in vier jaar naar het niveau van de gemeente Rheden heeft onze instemming.

Wij accepteren dus het verwachte tekort maar koppelen daaraan direct wel een aantal opdrachten aan het college om ten aanzien van de volgende punten nader onderzoek te doen en de resultaten van die onderzoeken aan de raad te rapporteren.

Organisatie gemeentelijk apparaat

De gemeente Rozendaal staat voor een belangrijke uitdaging: kosten besparen en tegelijkertijd toekomstbestendig blijven. In dit kader wordt aan B&W gevraagd een onderzoek te doen naar de mogelijkheid om het Sociaal Domein volledig uit te besteden aan de gemeente Rheden. Het doel hiervan is om te beoordelen of deze volledige uitbesteding leidt tot kostenbesparingen en een betere grip op de kosten binnen het Sociaal Domein.

In hoeverre kan verdere digitalisering, betere samenwerking tussen de stakeholders (burgers, indicatiestellers, ketenpartners, zorgaanbieders, etc.) leiden tot meer grip verantwoorde zorg? En wat betekent volledig uitbesteden van het Sociaal Domein voor de organisatie van de gemeente Rozendaal en de competenties van haar medewerkers?

Aan de kwaliteit, de continuïteit van de zorg en de korte communicatielijnen tussen burgers en de gemeente mogen geen concessies gedaan worden. De unieke nabijheid die er nu tussen de gemeente en burgers en “ons kent ons” typeert onze gemeente.

Naast deze specifieke uitbesteding, wordt ook aandacht gevraagd voor andere terreinen waarop kostenbesparingen en efficiencyvoordelen behaald kunnen worden. Hierbij wordt gedacht aan groenonderhoud, aanleg en onderhoud van wegen, en vergunningaanvragen.

Bij het streven naar kostenbesparingen en efficiency is het van cruciaal belang om de kracht van kleinschaligheid te behouden. Inwoners moeten de nabijheid blijven ervaren en de mogelijkheid behouden om persoonlijk contact te hebben bij baliefuncties.

Deze persoonlijke benadering en directe relatie tussen de gemeente en haar inwoners zijn van onschatbare waarde. Het is dan ook essentieel om een evenwicht te vinden tussen kostenbesparingen en het behouden van de persoonlijke dienstverlening en nabijheid die de gemeente Rozendaal zo waardevol maken voor haar inwoners. Op die manier kan de gemeente blijven inspelen op de behoeften van haar burgers en een sterke band behouden.

Daarbij rijst de vraag of verdere uitbesteding binnen de ambtelijke organisatie andere vaardigheden vereist om optimaal "in control" te blijven. Dit aspect kan meegenomen worden in het toekomstige wervingsbeleid.

Het gemeentehuis

Wij verzoeken het college om een breed onderzoek te doen naar de huidige huisvesting van het gemeentehuis.

Ten eerste vragen wij u om de raad inzicht te geven in een plan voor het gemeentehuis dat uitgaat van verduurzaming van het gebouw in combinatie met noodzakelijke functionele aanpassingen, gekoppeld aan een terugverdientijd van 10 jaar.

Verder vragen wij het college om de blik te verruimen en niet alleen naar het huidige gemeentehuis te kijken, maar ook te onderzoeken in hoeverre het totale ensemble van gemeentehuis, het aangrenzende zgn. Regthuys, de oude Torckschool en Kasteel Rosendaal kansen biedt voor het flexibel onderbrengen van gemeentelijke functies.

Een voorbeeld: het is goed denkbaar dat grote bijeenkomsten zoals raadvergaderingen, trouwplechtigheden in het kasteel plaats vinden zodat de raadszaal een andere invulling kan krijgen. Door zo te kijken naar een efficiënt en meervoudig ruimtegebruik van de drie gebouwen in relatie met de ruimtebehoefte van de gemeentelijke organisatie komt er per saldo, zo verwachten wij, ruimte beschikbaar voor andere bestemmingen.

In geval van herbestemming gaat onze voorkeur op basis van ons verkiezingsprogramma en het daaropvolgende coalitieakkoord uit naar het realiseren van wonen voor senioren.

Voor een dergelijk plan is uiteraard medewerking nodig van Geldersch Landschap en Kasteelen, de eigenaar van kasteel en de Torckschool.

Locaties en bouwen

Wij pleiten voor een voortvarende aanpak van de ontwikkeling van geschikte woonlocaties voor kleinschalig wonen en kijken met veel belangstelling uit naar de presentatie van de woonvisie.

Wij vragen het college nu alvast, vooruitlopend op de vaststelling van de woonvisie dit najaar, om een plan van aanpak op te stellen gericht op de realisatie van wonen op daarvoor geschikte locaties. Onder verwijzing naar het coalitieakkoord denkt Rosendaal'74 daarbij met name aan de woonvorm waaraan in Rozendaal behoefte is: voor senioren.

RO en groen

Helaas is de onkruidbestrijding opnieuw een thema bij de algemene beschouwingen. Ondanks dat er in de afgelopen jaren telkenmale is gezocht om dit adequaat op te pakken, blijkt ook dit jaar dat het uitvoerend groenbedrijf wederom de overeengekomen beeldkwaliteit niet kan realiseren. Zowel de controle op, als de daaropvolgende acties richting

de uitvoerende partij, laten te wensen over. Het onkruid levert inmiddels al jaren enorm veel ergernis op en wij vragen nú om een snelle oplossing van dit probleem.

Tot slot

Wij wensen het college en de ambtenaren veel succes en wijsheid toe bij het opstellen van de begroting. Graag beoordelen wij deze begroting straks in het najaar in samenhang met de resultaten van de door Rozendael'74 gevraagde onderzoeken. Een tijdelijk tekort op de begroting is wat ons betreft geen ramp mede gelet op onze ruime reserves, maar er moet wel tijdig aan knoppen gedraaid worden om Rozendaal op de langere termijn financieel gezond te houden.

Dank u.

Algemene beschouwingen 2023

PAK Rozendaal

PAK Rozendaal

Voorzitter,

Graag willen wij als PAK deze Algemene Beschouwingen beginnen met de gedachte, dat wij als Rozendaal er trots op mogen zijn, dat wij als kleinste zelfstandige gemeente van het vaste land, ferm op de gemeentelijke kaart staan. En dat komt niet in de laatste plaats door kundige en betrokken college en ambtenaren, een bevlogen burgemeester en een kleine maar deskundige raad. Rozendaal is een gemeente waarin we het samen met elkaar doen.

En dat hebben we ook nodig want onze maatschappij staat voor veel transitionele keuzes. En dat vertaalt zich door naar een uitdagende agenda op gemeentelijk niveau. Net als vele gemeenten om ons heen en net als onze inwoners heeft de gemeente Rozendaal te maken met oplopende kostenposten door inflatie, salarisontwikkelingen, meer uitvoerende werkzaamheden etc. etc.

Voor het komende jaar en naar alle waarschijnlijkheid ook voor de jaren daarna, zal de broekriem aangetrokken moeten worden

Deze algemene beschouwingen van PAK Rozendaal staan dan ook in het teken van het vinden van de juiste balans tussen uitgaven en inkomsten. Meer dan ooit zullen keuzes moeten worden gemaakt. Het kabinet is er niet uitgekomen maar wij zullen er samen met onze coalitiegenoot R'74 alles aan doen om gezond door de komende periode heen te komen.

Voorzitter, na jaren van relatief rustig financieel weer laat de kadernota zien dat we ons schrap moeten zetten voor zwaarder weer. Het dek moet worden opgeruimd en losliggende zaken vastgesjord, zodat we ook deze storm weer gezond door komen net als andere stormen in de afgelopen 200 jaar. En dat kunnen we, dat hebben we in het verleden vaker laten zien. Dat gaat natuurlijk niet zonder de tering naar de nering te zetten. Dat herkennen we uit ons eigen huishoudboekje en we weten ook dat dit niet om de leukste maatregelen vraagt maar wel om noodzakelijke.

Dit zullen we samen moeten doen; samen de schouders er onder en samen de last verdelen. Het vraagt iets van inwoners, van het college en van ons als Raad. Inwoners zullen het merken in een stijging van de OZB, het college zal bezuinigingen moeten vinden in de uitvoering en wij als Raad zullen moeten temporiseren en waar nodig de ambitie bijstellen. Deze SAMEN doelstelling is belangrijk. "Kan niet" en wegschuiven, leidt tot scheve gezichten en haalt het fundament onder onze gemeenschap weg.

Voorzitter, om maar direct het minder aangename deel van onze algemene beschouwingen vast te pakken: het college heeft een voor de jaren 2026 en 2027 zorgwekkende financieel plaatje neergelegd en heeft meerdere malen de Raad verzocht om richtinggevende kaders. Wat PAK Rozendaal betreft zijn die kaders op SAMEN gestoeld, waarbij iedereen aan zet is om zijn of haar bijdrage te leveren:

- Verhoging OZB: We kunnen meegaan in het geleidelijk verhogen van de OZB naar het niveau van onze buurgemeenten, meer specifiek onze directe buur Rheden die naast onze gemeente het laagste OZB-tarief voert.
- Bezuinigingsdoelstelling op de uitvoering van de programma's: Wij denken hierbij aan de doelstelling voor het bevriezen op het begrote niveau van 2025. Wij waarderen de verkenning van het college, weergegeven in de tabel van de kadernota. Maar dat is niet het niveau waar wij als Raad iets over moeten zeggen, dat ligt echt bij het college. We willen hier slechts één opmerking over maken en wel dat bezuinigingen op subsidies aan lokale initiatieven en lokale verenigingen niet onder bezuiniging op de uitvoering van het gemeentelijk apparaat vallen. Gezien de hoogte van het bedrag en de waarde voor onze gemeente willen we hier geen bezuinigingen op.
- Uitvoering van de programma's maximaal vanuit doeluitkeringen: Het Rijk kiest steeds meer voor stimulering van transitie via doeluitkeringen en subsidies. Laten wij hier maximaal gebruik van maken vanuit timing en grootte van activiteiten.
- Niet opeten van de reserves: We waarderen het inzicht in bandbreedtes, zoals door het college geschetst. We vinden echter niet dat we op voorhand 'worst case' moeten begroten want daar hebben we nu juist zo'n sterk weerstandsvermogen voor. Begroot dus ook op het positieve scenario en vang tegenvallers met raadsbesluiten op. Dat zet de Raad ook iedere keer weer in de positie om afwegingen te maken tussen waarde voor onze gemeenschap versus financiële consequenties.
- Verduurzamen gemeentehuis: Een investering tot wel € 250.000,- voor een besparing van € 5.000,- per jaar (terugverdientijd 50 jaar) zou natuurlijk niemand doen. Zoek dus naar investeringen die wel significante besparingen opleveren.

Voorzitter: Samen. Dit woord is vanavond al vaker gevallen en voor het PAK is dat waar het in onze gemeente om draait. Samen met onze inwoners, samen met de gemeenten om ons heen en samen in deze wereld. De oorlog in Oekraïne bewijst maar weer, dat het lang niet evident is om er samen uit te kunnen komen.

Mooi is het om te zien, dat wij als gemeente in staat zijn geweest om in kort tijdsbestek een opvang voor vluchtelingen uit Oekraïne te realiseren. Ook is het goed om te zien, dat er vanuit de inwoners waar mogelijk hulp wordt geboden als er bijvoorbeeld gevraagd wordt om spelletjes, fietsen, meubilair en noem maar op. Dat hebben wij binnen onze gemeente toch samen goed gedaan.

Onze kinderburgemeester Lot Jager is in het afgelopen jaar zeer actief geweest. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een mooie afsluiting met op 31 mei het benefietfestival 'Rozendaal gaat spelen'. Lot Jager wordt dit jaar opgevolgd door Liselore Wentink. Wij wensen Liselore heel veel plezier in het komende jaar.

De verschillende buurt-apps laten zien, dat er door de bewoners actief wordt meegekeken over hoe het gaat in hun buurt. Bewoners willen ook best actief reageren indien er overlast wordt geconstateerd. Denk hierbij aan: graffiti, parkeren in het gras in plaats van op de weg of aan veel te hard rijden door de wijk. Deze betrokkenheid werkt alleen indien er vanuit de gemeente ook op wordt gereageerd. Bij vragen, antwoord geven naar de bewoner(s) en bij bijvoorbeeld verkeerd parkeren of te hard rijden ook daadwerkelijk handhaven. Wij vragen het college hier de komende periode specifiek aandacht aan te besteden.

Uiteraard spelen de bewoners zelf hierbij ook een actieve rol. Naast het maken van een melding bij de gemeente blijft het nodig elkaar aan te spreken bij ervaren overlast, zelf eens wat zwerfvuil op te rapen en ons met een veilige snelheid door het dorp te bewegen. Een fijne leefomgeving maken we samen.

Een goede buur is beter dan een verre vriend. Ook onze samenwerking met onze buurgemeente Rheden is voor Rozendaal van belang. Een sterke samenwerking bij de uitvoering van gemeentelijke taken is essentieel voor een kleine gemeente als Rozendaal. Aandachtspunt hierbij blijft het goed kunnen monitoren van effecten van beleid op onze Rozendaalse inwoners en het vinden van een goede balans tussen kosten en baten. Het PAK vraagt het college hierin alert te blijven in de samenwerkingsafspraken met onze buurgemeente.

Voorzitter, we maken even een uitstapje naar de mooie omgeving waarin we mogen wonen. Het PAK is trots op wat inwoners samen doen voor onze gemeente. Graag willen wij twee initiatieven belichten van de werkgroep biodiversiteit. Wat een mooi werk heeft de werkgroep biodiversiteit ook dit jaar weer verricht voor ons dorp, zoals de Week van de Groene Tuin. Een prachtig voorbeeld van hoe Rozendalers zich samen voor een mooie omgeving inzetten. Daarnaast: in samenwerking met de werkgroep hebben studenten van Van Hall Larenstein heel recent een rapport samengesteld over biodiversiteit in Rozendaal. Zij roepen onder meer op tot het formuleren van duidelijke doelstellingen op dit thema. Wij steunen deze oproep van harte en zien dit als een aanvulling op de groenvisie.

Over de groenvisie gesproken: Wij zijn zeer verheugd over de aanpassingen die doorgevoerd zijn in de Groenvisie. Wij zijn ervan overtuigd dat deze Groenvisie een belangrijke basis vormt voor de nog vast te stellen Omgevingsvisie. Hiermee wordt het creëren van voorwaarden voor biodiversiteit staand beleid. Door op een adequate en doordachte manier op specifieke locaties minder groen- en maaionderhoud in te zetten, kan dit mogelijk bijdragen aan méér biodiversiteit tegen minder kosten. Wij zijn benieuwd naar de concrete mogelijkheden hierbij. In het begin van onze algemene beschouwingen hebben we het over gezamenlijk de schouders eronder zetten. We vinden daarbij ook dat inwoners een handje kunnen helpen door hun eigen stoep en zo nodig van de burens onkruidvrij te houden.

Het klimaat verandert met grote sprongen, ik citeer uit een bericht van de NOS van 30 juni jongstleden: "Met een gemiddelde temperatuur van 19,3 graden was deze maand de warmste juni in ons land sinds het begin van de metingen in 1901. En ook Rozendaal moet dus rekening houden met een klimaat dat verandert door langere periodes van droogte en extremere regenval. Meer natuurbranden kunnen hiervan in onze gemeente het gevolg zijn. En meer wateroverlast in onze buurten. Het PAK stelt voor om bijvoorbeeld aan te sluiten bij het initiatief 'Weet van Water' van Waterschap Rijn en IJssel. Inwoners kunnen ook hierbij actief betrokken worden.

Ook op het gebied van duurzaamheid staan we samen voor diverse opgaven. Met name de energietransitie zal in de komende jaren een steeds grotere rol gaan spelen. Het geld kan hierbij maar 1 keer worden uitgegeven. En energietransitie is voor de gemeente Rozendaal een serieuze en lastige opgave. We beschikken nu eenmaal niet over warmtebronnen voor bijvoorbeeld een warmtenet. En veel woningen in onze gemeente zijn oud en liggen ver uit elkaar. Dit maakt het een puzzel. In de komende jaren zullen mogelijkheden ten aanzien van energietransitie steeds meer helder worden.

We waarderen het participerende proces dat nu gaande is in een drietal buurten om tot een buurtuitvoeringsplan te komen. Door inwoners goed te betrekken en te informeren krijgen ze inzicht in mogelijkheden en ontstaat er draagvlak voor de energietransitie. Wij kijken uit naar de conclusies en de te maken keuze voor deze wijken. Te beginnen met verbeteren van onder andere ventilatie en isolatie en de daarop volgende te nemen stappen.

Voorzitter, voor PAK Rozendaal is het belangrijk, dat er op korte termijn een elektrische deelauto beschikbaar komt voor onze gemeente. Er is altijd aangegeven dat dit zonder additionele financiële middelen kan worden uitgevoerd. Wij willen de wethouder dan ook verzoeken om hier werk van te maken en wanneer het concept haalbaar lijkt dit ook in het komende jaar te realiseren.

Het PAK kijkt uit naar het komende jaar. Wij zijn ervan overtuigd dat, ook met de verschillende financiële uitdagingen, de gemeente Rozendaal in staat is om hier als zelfstandige gemeente doorheen te komen. Wij hebben er vertrouwen in, dat wij dit samen met onze coalitiegenoot R'74 en samen met de BGR voor elkaar kunnen krijgen.

Voorzitter, ik sluit ook dit jaar weer af met grote complimenten voor het ambtelijk apparaat. Het is een hele klus om met zo'n kleine organisatie alles toch weer voor elkaar te krijgen. Wij willen daarvoor dan ook expliciet onze dank uitspreken.

Laten we samen blijven werken aan een mooi, veilig en duurzaam Rozendaal.

Dank u wel, namens de fractie van PAK Rozendaal.

Wilfred Jansen
Wouter van den Akker
Erica Jordans
Chris van Ooik
Ids Breeuwsma

PAK Rozendaal

Samen met alle Rozendalers naar een gezonde toekomst (thema BGR verkiezingen GR 2022)

Algemene Beschouwingen BGR

11 juli 2023

KORTE SAMENVATTING kadernota

- Structureel meerjarig sluitend wordt lastiger
- Interen op weerstand moet
- Investerings zijn onvermijdelijk

UW UITGANGSPUNTEN

- Weerstandsratio 4
- Activeren onttrekkingen
- Positief resultaat in bestemmingsreserves
- Sterke verhoging OZB
- Prioritering organisatieontwikkeling, verduurzaming gemeentehuis, groene karakter gemeente

Risico's:

- Inflatie – loonprijs-spiraal – Tussenrapportages
- Gemeenschappelijke Regelingen en Sociaal Domein
- Sterke afhankelijkheid Gemeentefonds

Memory lane

- november 2015: glasvezel, een veiligheids whatsapp groep, elektrische deel golfkar voor inwoners
- november 2016: Ga zorgvuldig en verantwoord om met de financiële reserves van onze gemeente en ga hierbij vooral uit van een breed gedragen toekomstvisie in het belang van al onze inwoners
- november 2017: verkoop stille reserves, inzet reserves tbv investeringen, exploitatierisico's in de toekomst, zeer beperkte structurele begrotingsruimte;
- november 2018: powerpoint en filmpjes, burgerparticipatie, Sociaal Domein, verhuur Torckschool, aanleg beweegtuin

Memory lane

- november 2019: meer inhoudelijk debat in de gemeenteraad, veiligheid Kerklaan en ledverlichting
- november 2020: up to date risicoprofiel, een vernieuwde website, nieuwe armaturen en geen negatieve fin persoonlijke effecten bezuinigingen Rheden voor Rozendalers
- juli 2021: verkoop stille reserves, inzet Algemene Reserve, raadsakkoord, aandacht voor handhaving
- Juli 2022: heldere uitgangspunten, veel pm posten, double digid inflatie, saved by the bell

Thema BGR: Samen

- Specifieke gemeenteraadsleden voor belangrijkste GR's
- Heroverwegen deelname aan alle 5 opgaven Groene Metropool Regio Arnhem Nijmegen
- Verdere samenwerking met kleine gemeenten K80 bijv inzake decentrale rekenkamer
- Verdergaande samenwerking met 1 of meer gemeenten
- Subsidies aan lokale sport, kunst & cultuur, bibliotheek (behoefte peilen welke bieb)

Thema BGR: Mooi en duurzaam

- Niet bezuinigen op:
 - Groen onderhoud
 - onkruidbestrijding
- Verduurzaming gemeentehuis (uitstel investering, sell and lease back, verkopen en elders huren?)
- Uitstel verduurzaming gemeentehuis
 - Creatief zoeken naar alternatieven (bv sell and lease back, verkopen en elders huren)

Thema BGR: Toekomstgericht

- Organisatieontwikkeling samenwerking andere gemeenten
- Woonvisie en omgevingsvisie gericht op Rozendaalse maat
- Zelf nieuwbouw plannen onderzoeken
- Stoppen met subsidies toerisme

Thema BGR: Gezond

Rozendalers, voorzieningen, financiën,
investerings, organisatie

- Alleen investeren indien wettelijk vereist
- Wel investeren in
 - gezonder en actiever leven voor Rozendalers
 - Gezondheid en welzijn medewerkers, voorkomen hoge werkdruk (ambtelijke fusie?)
- Sociaal Domein (uitbesteed aan Rheden); geen financiële verrassingen meer

Thema BGR: Veilig

- Herstel wegdek moet gebeuren
- Herstel trottoirs moet gebeuren
- Regelmatige evaluatie maatregelen Kerklaan
- Verkeersplan school en omliggende wijk evalueren

SAMENVATTING

Wat BGR betreft:

- Weerstandsratio 4
- Activeren onttrekkingen
- Positief resultaat in bestemmingsreserves
- Prioritering organisatieontwikkeling en groene karakter gemeente
- OZB verhoging geen structurele oplossing
- Investeren alleen ten gunste van Rozendalers

Namens de BGR fractie,
dank voor uw aandacht

Onderwerp

Benoemen commissie van onderzoek geloofsbrieven, beslissing tijdelijke toelating als raadslid

Adviseur	: K. Schaap	Datum voorstel	: 20 juni 2023
Programma	: 0, Bestuur en organisatie	Datum Raad	: 11 juli 2023
Portefeuillehouder	: Voorzitter van de Raad	Openbaar	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding

De heer Blokland heeft aangegeven op 11 juli 2023 ontslag te nemen als lid van de raad van Rozendaal. Om die reden moet in de vacature van raadslid namens het Rosendael'74 (R'74) worden voorzien.

Gevraagde beslissing

1. Mevrouw Hupkes, de heer Jansen en de heer De Jonge, benoemen als lid van de commissie van onderzoek van de geloofsbrieven;
2. Toe te laten als raadslid als opvolger van de heer Blokland: de heer L. Beije.

Argumenten

Als opvolger in de raad namens R'74 is benoemd: de heer L. Beije.

Voordat over de toelating kan worden beslist, dienen de geloofsbrieven van de benoemd verklaarde onderzocht te worden.

Het onderzoek geschiedt op grond van het Reglement van orde door een commissie bestaande uit drie raadsleden. Voorgesteld wordt om mevrouw Hupkes, de heer Jansen en de heer de Jonge te benoemen als lid van de commissie van onderzoek van de geloofsbrieven.

De commissie brengt schriftelijk verslag uit aan de raad en leest dit voor in de raadsvergadering. Daarna wordt beslist over de toelating.

Nadat er over zijn toelating is beslist zal de heer Beije in dezelfde raadsvergadering worden geïnstalleerd en zal hij de verklaring en belofte afleggen.

De voorzitter van de raad
Ester Weststeijn

Onderwerp

Instellen commissie van onderzoek geloofsbrieven van een nieuw benoemd raadslid

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van de voorzitter van de raad van 20 juni 2023, gelet op artikel 4 van het Reglement van orde,

Besluit:

Mevrouw Hupkes, de heer Jansen en de heer De Jonge aanwijzen als lid van de commissie van onderzoek van de geloofsbrieven van het nieuw benoemde raadslid.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal 11 juli 2023

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Onderwerp

TOELATING LID VAN DE RAAD

de raad van de gemeente Rozendaal,

gehoord: Het rapport van de commissie betreffende de geloofsbrieven van Beijer, L., op 11 juli 2023 tot lid van de raad van de gemeente Rozendaal benoemd verklaard;

overwegende: dat deze commissie de stukken heeft onderzocht en in orde bevonden;

gelet op: artikel V 4 en V 12 van de Kieswet;

besluit: toe te laten als lid van de raad van de gemeente Rozendaal:

L. Beijer, Jagermeesterlaan 5, 6891 CC Rozendaal

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van: 11 juli 2023.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
voorzitter

DE VERKLARING EN BELOFTE

"Ik verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

Dat verklaar en beloof ik!